Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ЕРА, 14 февраль, 1974 шу. • № 20 (15316). • Мах 2 кеп.

НОВ. С. А. ЗАРМАЕВНА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Беркате общественно - политически гІулакхаш леладарахи ваьча дийнахьа денз кховзткъе итт шу дизарахи Нохч - ГІалгІай Автономии Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла нов. Зармаев Салаудин Адамовича — республиканскн лоархІамеча персональни пенсионера.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный, 1974 шера 30 январь.

НОВ. С. К. ОХОНЬКОНА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Производстве толамаш дахарах, общественни балха юкъе хьинаре дакъа лацарах, ваьча дийнахьа денз кхозткъе итт шу дизарца дувзаденна Нохч - ГІалгІай Автономии Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла нов. Охонько Степан Константиновича — Октябрьски Революце орден лелаеча «Красный молот» яхача машинашѓеча завода инженера - конструктора.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный, 1974 шера 30 январь.

НОВ. КАШЛИНСКИЙ НАУМ ИЛЬИЧА НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

ГІирсаш хьалдара даькъе дика хІамаш карагІдувларахи боккха общественни болх барахи Нохч - ГІалгІай АССР Заслуженни гІишлонхо яха сийлахьа цІи лойла нов. Кашлинский Наум Ильича — КПСС Грозненски горкома гІишлой отдела штате воацача инструктора.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

г. Грозный, 1974 шера 30 январь.

ОАРЦАГІЪЯХА ПРОИЗВОДСТВА ЕРРИГА ТОРОНАШ!

ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН СОВГІАТ

ХІанз пенсионер а волаш Москве вахаш волча сона Нохч - ГІалгІай республикана халкъий ДоттагІала орден ялар хьахезача боккха кхаъ хилар.

Шуннига Советий Іаьдал чІоагІденнача хьалхарча шерашка Назране вахаш хиннача сона цІаккха а диц лургдац юххьанца вахара нийсача новкъа воаккхаш сайна даь новкъостал.

«Тамбиев Ювсап керте латтача Назранерча комсомольцаша деша вахийтар со, хьалха хинна батрак. Батракех хьаваьннача сох ГІалгІай областной комсомольски организаце йсакхо ярах авиапе моторашду инженер хилар.

Авиационни промышленносте аз баьча балха боккха мах баьб партеи правительствая — вай Даьхен йиъ ордени шиъ медаль еннай сона.

Се пенсионер вале а, аз хІанз а болх бу.

Правительственни доккха совгІат — халкъий ДоттагІала орден ялара Нохч - ГІалгІайчен халкъа шун газетага гІолла ловца баккхар ловра сона. Цо вай социалистически Даьхенна долча берката дика гІулакхаш деш доккхий толамаш дахар, из ираз долаш, тоалуш, унахцІена хилар лов сона. Са моаршал да Нохч - ГІалгІайчен коммунисташкея комсомольцашкея, къаьстта сона цІаккха а бицлургбоацача са новкъосташка — ткъоалагІча шерашка хиннача комсомольцашка. Цар ваьккхар со ираз долча новкъа.

И. КОСТИН, ткъоалагІча шерашкара комсомолец.

ХЬАЛХАРА МОТТИГ ЯККХАРАХ

Дукха ха йоаццаш Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Советен облсовпрофеи карара кара тела ЦІе байрахк ялара хетаяь собрани хилар грозненски вагонникий. Собрание гулбелар сийлен машиннаькъахой, къахьегама ветеранаш.

Пятилетка кхоалагІча, хоадамбеча шера план ханал хьалха кхоачашъяра социалистически яхье а яьнна дика къахьегама толамаш дахарах. хьалхара моттиг луш карара кара тела ЦІе байракхи ахчан премии еннай Грозненски депо коллектива, республикански Сийлен доска тІа йихьай из.

Дуккхача машиннаькъахошта «Социалистически яхьа отличник» яха сийлен значокаш, дипломаш елар.

ИйслагІча пятилетка диъллагІча, къоастамбеча шера план а, тІаийца социалистически декхараш а тІехккоачашде дош делар вагонникаша.

П. ПОПОВ.

Шоай декхараш кхоачашду

Дика къахьегама толамаш доахаш хьабоагІа старогрозненски бурув деттараш. ИйслагІча пятилетка дІадахача кхаь шера 117277 метр бурув техад цар. Из планагІа тоха дезачул 7127 метр дукхагІа да. Мехкдаьттахошка дІакхачийтай 19 кІеж етта мехкдаьтта скважина. «Вторчерметага» дІаденнад 3036 тонн тиша аьшк. ХІаьта доллача хІаман кхом барах цу юкъа 1484 эзар сом паччахьалкхен рузкъа кходаьд.

Дика дІадоладаьд пятилетка диълагІа, къоастамбеш дола шу а. Цар дош деннад 39500 метр бурув тоха аьнна. Из планал 500 метр совгІа да. Январь бетта, планагІа 2700 метр тоха дезача, 2721 метр бурув текал бурув деттараша.

КПСС ЦК партеген советски халкъаген даь Кхайкарал хьаллаьца дІахо кхы а дикагІа къахьега дага ба бурув деттараш.

А. ТИМОФЕЕВ.

ХЬАЙБАЙ ПРОДУКТАШ—ДУКХАГІА

Продукцега дІадодар лохде

Итт шу совгІа ха я Малгобекски района «Алханчуртский» совхозе хьайбаш, керттерча даькъе доахани хьаккхарчи чуоттадаь кхоаба. Чуоттадаь кхабара колхозашкарен совхозашкарен цо хьанйду паччахьалкхенна дулха дІачудала лаьрхІа доахан. иштта сов дола хьайбаш хьанйду бахача нахагара а.

Чуоттадаь доахан кхоаба «Алханчуртский» совхоз боккха боахам ба, цун йиъ отделенешка гІолла чакхдоал эзараш доахан, хьаккхарч. Цу гІулакхо торо хулийт дозал тІаккхийта онда хьайбаш дулха лаьрхІа паччахьалкхенна дІачудала. Духхьал дІадахача 1973 шера цун отделенешка, бригадашка, чуоттадаь хьайбаш кхоабача площадкашка гІолла чакхдаьннад 4915 бежан. 9017 хьакха. Чуотталаь кхоабаш дукха доахани хьаккхарчи я совхозе укх шера лаьрхІа а.

ИйслагІча пятилетка кхоалагІча шера керттера производственни хьоккхамаш во дац боахаме. Укхаза дикка дозал тІаккхийтад хьайбашта. Чуоттадаь кхаьбача хІара бежана ден-бус юкъера тІаккхийта дозал 557 грамм хилар, планагІа 450 грамм йолча. Планал совгІа да хьаккхарчашта тІаккхийта дозал а. Цо совхоза коллективага йиш хилийтар хьайбашта дулх тІаккхетийтара план толамца кхоачашъе. Шера планагІа 12000 центнер йолча 12191 центнер хилар тІаккхийта дозал. Укхаза белгалдаккха деза паччахьалкхенна дулха дІачуденна доахани хьаккхарчи яста хилар, хІара хьайба планови нормага хьежжа хиннад. Масала, дулха дІачуденнача хІара бежана юкъера дозал 320 килограмм хилар, хІаьта цхьан хьаккхий дозал — 116 килограмм.

Чуоттадаь доахане хьаккхарчи кхоабаш хьайбаш леладераша даьхача цу толамашта юкъе кІезига дакъа дихьадац совхоза лаьтта леладераша а механизатораша а. Цар хьинаре къахьегар бахьан долаш йиш хилар хьайбашта кхоачамхиллал тайп - тайпара дика доакъараш Іалашде. Совхозе кийчдир гІожа доакъараш: 742 тонн йол, 2610 тонн сенаж, 6017 тонн ча, дерригаІалашдаь гІожа доакъар 9369 тонн дар, планагІа 9080 тонн долча. Мошача хьажкІий силос 28.281 тонн кийчйир. кхоачам боллаш яр паччахьалкхенна дІачуденнача ялата метта хьаенна комбикорм а. Гуш махиллара, доакъараш шортта Іалашдир совхозе.

Хьалхле лелаеча къахьегамхошца цхьана, совхозе кІезига яц дІадахача шера декхараш толамца кхоачашдаь йола бІарчча коллективаш. Царех я Нохч-ГІалгІай АССР заслуженни механизатора, Къахьегама ЦІеча Байракха орден лелаеча Дарсигов Мусас кулгалдеш йола чуоттадаь доахан кхоаба комплексни бригада. Механизатораш, скотникаш, зоотехническии ветеринарнии служба болхлой — верригаа 20 саг ва цу бригаде къахьегаш. 1973 шера 9 бетта 3500 бежан дулха дІачуделар цо, хІаране дозал 360 килограмм долаш. Бригада коллективо цу юкъа тІаккхетийта дозал 260 тонн хилар, юкъера лаьрхІача ден-бус цхьан бежана тІаккхетар 740 грамм дозал да.

Иштта толамаш даха цу коллектива вІаштІехьдаьннад чуоттадаь кхоабача доахана дика Іунал дари оттаяьча рационага хьежжа уж кхабари бахьан долаш. Дийнахьен бийсанен хІара бежана укхаза лу 5 килограмм йол е сенаж, 25 килограмм хьажкІий силос, мел беза барда (из шоаш кийчбу бригада болхлоша), лаьрхІа кийчдаь ча, 3 килограмм концентраташ, кхыдола доакъараш. Рацион дика я, цунга хьежжа да доахана тІаккхета дозал а.

Паччахьалкхенна дулха дІалуш дола доахан дика тоаденна а долаш. планал совгІа дозал тІаккхетийтарах цу бригада коллективо 220 эзар сом ахча диллар совхоза кассе 1973 шера. Шоай къахьегамах доккхий алапеш ийдир бригада болхлоша. Юкъера лаьрхІача хІара механизаторо скотникои соахка цхьан бетта ийдаь алапи 330—340 сом хилар.

Хета тарлу, планагІа доагІа дозал тІаккхетар, дулха дІачулу доахан тоаденна хилар, хьайбашта эша тайп -тайпара доакъараш кхоачамхиллал шоаш кийчдар санна дола хьоккхамаш дика хилча, производственно-финансови шу пайда беш чакхдаккха декхарийла марйий совхоз. аьнна. Из иштта вІаштІехьдоале тамаш я.

Шера баьча балха отчет ялапза я совхозе. Шера баланс пайда беш е зе деш хургья хІанз а ховш дац. Цхьабакъда, 1973 шера баьча балха хьоккхамашка хьежача дика кхетадеш да, планагІа белгалбаьча пайдага — 43.500 сомага из кхоачаргІоацилга, хІаьта декхарех хила беза пайда хьехабе а багІац.

ХІана магац совхоза планагІа белгалбаьча пайдага кхача? Ховш да, моллагІа предприяти зене е пайдане хилар белгалду керттера бустам— хьайоаккхача продукце единицага дІабода мах болга. ХІаьта из хьоккхам аьттув луш бац «Алханчуртский» совхоза. Шера итогашка диллача 206 соми 80 кепиги ба чуоттадаь кхоабача доахана цхьа центнер дулх тІаккхетийтарга дІабаха мах, планагІа 141 соми 03 кепиги болча, хІаьта хьаккхий дулха цхьан центнерага дІабахар — 90 соми 85 кепиги, планагІа 89 соми 95 кепиги долча. Хьайоаккхача продукце единицага дІабода мах селла лакха хилар да: продукце единица яккхарга дІадода доакъар оттабаьча боарамал дикка дуккагІа хилар. Цхьа центнер бежана дулх тІаккхетийтара укхаза дІаяхийтай 13,4 доакъара единица, планагІа 9,8 йолча, цхьа центнер хьаккхий дулх даккхарга дІаяхар 7.7 доакъара единица я, планагІа 6,5 йолча. Дулхага дІабода мах лакха хилара Іеткъад чуоттадаь хьайбаш кхоабача помещенешкара халагІа дола балхаш йоаггІача бесса механизаци яь ца хилар а.

Керттерча специалисташта хетачох 1973-ча боахама-финансовя шера баланс планагІа белгалбаьча пайдага ца кхоаче а, зе деш хургьяц. Из а во дац.

1972_1973 шерий Іан замалахь хьайбай продукташ йоахилген кийчьелген алсамдаккхар духьа хьайбай боахама болхлоша лелаяьча Ерригсоюзни социалистически яхье дика толамаш дахарах правительственни совгІаташ деннараш кІезига бац совхозе.

Царех ва скотник Албаков Іумар. БІарччача шера шийІулацарча 800 бежанах хІаранена ден-бус 800 грамм дозал тІаккхетийташ къахьегаш хьавера из. Цо даьха толамаш белгалдоахаш Къахьегама ЦІеча Байракха орден ялар Албаков Іумара.

Совхоза дикагІволча комбайнеро Цуров Саварбека 580 гектара тІара ка бола ялати моша хьажкІаши чуйицар, планагІа 210 гектар йолча. Цун къахьегам белгалбаьккхаб «Знак Почета» яха орден яларца.

Трактористa Киев Зяудина 1950 гектар оакам дир, планагІа 1700 гектар йолча. Доккхий толамаш дахарах вай правительствас массехк шера вІаштІа деза совгІаташ даларца белгалбаьккхаб Киев Зяудина къахьегам. ХІанз цун наькха тІа леп Къахьегама ЦІеча Байракха ши ордени Ленинюкни юбилейни медали.

ВоккхагІволча скотника Костоев Юнуза шийІулацарча 320 бежанах хІаранена юкъера лаьрхІача ден - бус тІаккхетийтар 700 грамм дозал, планагІа 450 грамм йолча.

Соахка баьча балхах иштта правительственни совгІаташ деннарех ба механизатораш Гагиев Къамбулат, Льянов ТІахьир, Хаматханов Махьмад, Баркинхоев Іумархьажа, скотникаш Тамбиев Мовлад, кхыбараш.

ИйслагІча пятилетка диълагІа, къоастамбеш дола шу хьинарерча къахьегамца белгалдаккхара партеген советски халкъаген КПСС Центральни Комитето даь Кхайкарали, лаьттанцарей хьайбашкарен продукташ дуккагІа яхаран кийчъяран юта боахама болхлоша лелаеча Ерригсоюзни социалистически яхьа хьакьехьа бола партеи правительствай соцами даттара къоабалдаь хьаллаьца. йолаш йола торонаш гучаяьха керда декхараш тІаийцад «Алханчуртский» совхоза хьайбаш леладерий а механизаторий а коллективаша.

Совхоза болхлоша дика дІадоладаьд ер шу. Цунна тешал ду чакхбаьннача январь бетта хьайбаш леладераша даьхача толамаша. ПланагІа доагІачул цкъаи ахаззен дукхагІа да хІара бежана тІаккхийта дозал. Хьайбаш дикача хьале да. Уж дизаи дарстан долаш Іангар даха кхоачамхиллал тайп-тайпара доакъараш да совхозе. Цхьабакъда боахама кулгалхоша, специалисташа, берригача хьайбаш леладераша чІоагІа уйла е еза хьайоаккхача продукце единицага дІабода мах махулла чухьнахьбаккхара. Цу гІулакхо совхоза коллективага торо хулийтаргья сихагІа рентабельноста новкъа яла.

М. ИНАРКИЕВ.

Дика новкъости тешаме доттагІи санна вовз Дамаев Наци Грозненски района Ленина цІерагІча колхозе. 14 шу да цу боахаме механизаторалла цо болх бу. Массе а шера шийна хьалхашка латта декхараш кхоачашдеш хьавенав из. Даьха толамаш белгал а доахаш дуккхаза тийнай цунна Сийлен грамоташ, совгІаташ, ахчан премеш. Цун къахьегам иштта белгалбаьккхаб Ленински юбилейни медаль яларца.

ХІаьта 1973 шу къаьстта белгала да Дамаев Наце вахаре. Ялати лаьттанцара йоала кхыйола продукташи дуккагІа яхаран кийчъяран яьржача Ерригсоюзни «социалистически яхье дика толамаш дахарах цунна еннай Къахьегама ЦІеча Байракха орден.

— Сай къахьегама селла боккха мах барах доккха баркал оал аз вай хьамсарча партеген правительстваней, — йоах Наце. — ХІаьта кхы а дикагІа гІулакхаш карагІдувларца гІадйига дерхІ аз вай сийлахь йоккха Даьхе. Оаха дош деннад тхой участка хІара гектара тІара 35 центнер фуаьльяьха хьажкІаш чуэца.

СУРТА ТІА: ший трактор тоаяь ваьнначул тІехьагІа механизатора Сириков Ивана гІо деш воал Дамаев Наци.

И. ПЛИЕВА сурт.

ШУ БЕРКАТЕ ДІАДОЛАДАЬД

Старогрозненски бурув деттараша чІоагІа раьза хинна тІаийцар КПСС ЦК декабрьски Пленума решенеш, КПСС ЦК партеген, дерригача советски халкъаген даь Кхайкарал, КПСС ЦК, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК 1974 шера халкъа боахама план ханал хьалха кхоачашъяра промышленноста, транспорта, гІишлошъяра болхлошта юкъе Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра хьакъехьа баь соцам.

Партеи правительствай ийслагІча пятилетка диълагІа шу кердача къахьегама толамашца белгалдаккха аьнна баь тІахьехам хьал а лаьца шера плани шсай социалистически декхараши тІехккоачашдара тІатеІІа къахьегаш ба бурув деттараш.

Январь бетта лоаман поропашта 2721 метр бурув техад, планагІа 2700 метр тоха дезача.

Дика толам баьккхаб дІабахача бетта коммуниста, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутата Слесарев Виктор Петровича кулгалдеча бурув деттарий бригада. Январь бетта 240 метр бурув тоха дезаш яр из коллектив. ХІаьта цо, хьалхара методаш, керда техника лелаяр бахьан долаш 365 метр бурув техар. Из планал 125 метр совгІа да.

Бурув сихха тохар, химреагенташта, электроэнергена кхомбар, оборудованегІа бизза пайда эцар бахьан долаш цхьан бетта 37472 сом паччахьалкхен рузкъа кходаьд бурув деттараша.

Коммуниста Кротов Георгий Степановича кулгалдеш йолча бурув деттарий бригада январь бетта планагІа 1000 метр бурув тоха дезача 1351 метр техад.

Иштта дика толамаш доахаш хьайоагІа кхыйола бригадаш а.

Т. АЛЕКСЕЕВ.

Ханнахьа яхка кхашка удобренеш

ЛАЬТТАН БЕРКАТ СОВДАККХА

Укх шера 800 эзар тонн органически удобренеш кхашка яхка езаш ба республика къахьегамхой. царех 625 эзар тонн хьалхарча квартале а йохкаш.

Январь бетта яхкай 306 эзар тонн, вешта аьлча квартала планагІа 49 процент. Соахка цу хана хинначул шозза дукхагІа я уж. Цу даькъе дика болх баьб Сунженски, Урус - Мартановски, Шалински, Шелковски районашка. Квартала планагІа 90 эзар тонн яхка езача Сунженски механизатораша 72 эзар тонн яхкай. Урус-Мартановски районо 72 процент, Шалински — 97 процент, Шелковской — 63 процент кхоачашъяьй квартала планаш.

Бакъда цхьадолча боахамашка во йоакхо ю цу гІулакха. Малгобекски районе—32 процент, Надтеречни — 31 процент, Назрановски — 29 процент мара кхоачашъяьяц удобренеш яхкара квартала планаш.

Цу даькъе данза даргдоацар кхы ха ца тулийташ кастта даь чакхдаккха деза.

Гурахьа дІадийнача ялатех 83,4 эзар гектара подкормка яьй, вешта аьлча соахка хинначул шозза дукхагІа.

Кхашка органически удобренеш яхкара хьалхарча квартала план кхоачашъяра проценташ:

Ачхой-Мартановски район	23
Веденски район	20
Грозненски район	38
Гудермесски район	37
Малгобекски район	32
Надтеречни район	31
Назрановски район	29
Наурски район	42
Ножай-Юртовски район	29
Советски район	22
Сунженски район	74
Урус-Мартановски район	72
Шалински район	97
Шелковской район	63
Республике гІолла	49
1973 шера 1-ча феврале хиннар	27

ЛАЬТТА ХЬАЬНДУ

Шортта диллача лайво къайладаьхад Урус - Мартановски района Мичурина цІерагІча совхоза кхаш. Іан замалахь сацаш кхашкара тракторий таташ. Халданза органически минеральнии удобренеш дІаувзаш я совхоза плодороде отряда тракторааш.

ХІара дийнахьа бархІ агрегат арайоал совхозе. ХІанзле 1300 гектара тІа гурахьа дІадийначa ялата боарамагІа суперфосфат, калийни тух тоссаш подкормка яьй.

БІаьстан юхье юв культураш дІае лаьрхІа аьхача зяба тІа шийтта эзар тонн кхо дилла дезаш да. Шерра социалистически яхь йоаржаяьча механизаторашта дика гІулакхаш карагІдувл. ХІанзле итт эзар тонн совгІа кхашка кхо дІаэза даьннад. ХІара дийнахьа нормаш тІехкхоачашъеш хьабоагІа трактористаш Солтаев Салауди, Шамшукаев Амарбек, Салгириев Хьамзат, кхыбараш.

Кхашка органически удобренеш яхкара болх дІахо беш ба совхозе.

Т. МИКАИЛОВ.

УДОБРЕНЕШ ТОССАШ Я

РЕПОРТАЖ

Сатесса ха я. Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза тракторно-арений бригада хьатІаухар минеральни удобренеш тІайола лафеташ тІехьатайса тракторааш. Гаьна йоаццаш юрта боахама авиапе самолет латт.

Отряда начальник, пилот Путинцев Павел баьцовгІаш лораяра агрономаца Умиев Найсаца ден программа ювцаш воал.

Цу хана самолета бункер чу минеральни удобренеш чуйохкаш ба колхозхой. Дика вІаштІехьбаьккхаб ший болх автопогрузчика тІарча трактористa Ташухаджиев Вахас. Массехк минута бункер хьалъюз. Авиатораша дукха ца гоаеш айю самолет. Юха а хьайзе кхашка дІайода из.

Рейсаш... рейсаш... Іура денз сарралца колхоза кхаш тІа гІолла хьувз самолет. Гурахьа дІайийнача 712 гектара тІарча культураштa хІара гектара 1,5 центнер кхоачийташ аммиачни селитра. цкъа дІайийча дуккхача шерашка хьахулача 328 гектар йолча баьцашта нитроаммофос тессай цхьан кІира.

—Авиатораш тха тешшамера новкъостий ба, — йоах тракторно-арений бригада бригадира коммуниста Исраилов Султана. — Лакхера подкормка яр дика да. ХІаьта керттера дар — ха ца туллийталга. Юрта боахама авиацеца удобренеш товсаро лоаццача хана из болх чакхбаккха торо хулийт.

Самолеташца тасса ца Іеш, цу гІулакха лаьрхІа йолча механизмашца кхашка минеральни удобренеш товсара боккха теркам тІабохийт укхаза. РУМ-4 яхача агрегаташца трактористаша Исмаилов Мовлден Исраилов Мовлден гурахьа ялат дийнача 400 гектара тІа минеральни удобренеш тайсай. Шерра яхь йоаржаяь къахьегача механизатораша дош деннад юхе йисача 200 гектара тІа массехк дийнахьа удобренеш тайса бовла.

Гуш ма колхозхоша хІанзе а пятилетка къоастамбеча шера хьувкъама чІоагІа йоакхо елга. ХІаьта ховш мадий шийна гІулакх дича лаьтто беркат лулга.

Л. РУДСКИЙ.

ХЬОКХАМАШ ЛОХДАЛИЙТАЦ

ДІабахача бетта даьха къахьегама толамаш кхы тІа лакх а деш хьинар айденца къахьегаш ба укх февраль бетта СССР 50 шу дизара цІерагІча Грозненски химически комбината дукхача цехий химикаш. Царна юкъе укх шера цахалдаш хьалха латташ ба Нырков Валентин Иванович керте латтача фенол арахецачеи Чингириев Заинды Хусейновича кулгалдеча полиэтилен арахецачеи цехий химикаш. Февраля хьалхарча декада задани 103 процент кхоачаш а еш, планагІа лаьрхІачул совгІа цар арахийцай эзараш соми маьха товарни продукци.

Иштта дика къахьегаш я Дронкин Владимир Михайловича керте латтача спирт арахецача цеха коллектив. Товарни продукци арахецара 10 ден план 101,4 процент кхоачаш а еш, планал совгІа цо арахийцад 77 тонн спирт.

А. ТЕТЕРЕВА, тха штате йоаца корр.

•

ШИН БЕТТА ПЛАН КХОЛЧАШЪЯЬЙ

Декхараш ханал хьалха кхоачашдара шерра социалистически яхь йоаржаяьй Н. Анисимова цІерагІча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода цехий, установкай коллективаша. Цу яхье хьалхара моттиг яьккхай Исаев Владимир Николаевич керте латтача № 25-1 йолча установка коллективо. Мехкдаьтта продукци арахецара укх шера хьалхарча шин бетта план 5-ча февраля кхоачашъяьй цо.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

ДИКАЧА ТОЛАМАШЦА

КПСС ЦК партега, дерригача советски халкъага даьча Кхайкарало хьинар айдаь, 1974 шера лаьттанцареи хьайбашкареи продукташ дукхагІа яхери кийчъяри духьа, юрта боахама болхлой Ерригсоюзни социалистически яхье хьакхехьарча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК баьча соцама жоп луш шерра социалистически яхь йоаржаяь дикача толамашца чакхбаьккхар укх къоастамбеча шерара хьалхара бутт Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоза хьайбаш леладераша.

Январь бетта план 697 центнер йолаш паччахьалкхенга 937 центнер шура еххар колхоза хьайбаш леладераша. Из дуккха дукхагІа я дІадахача шера январь бетта паччахьалкхенга еххачул.

Доаркашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалха я дІадахача шера Октябрьски Революце орден енна доярка Газиева Банату. ХІара кхоабача Іаттагара план 103 килограмм йолаш 198 килограмм шура яьккхай цо январь бетта.

Дика къахьегама толамаш доахаш хьабоагІа доаркаш Я. Кантаева, А. Амаева, С. Умарова.

М. ХАМАТХАНОВ.

ТАСС ХОАМ

Халданза СССР гражданства тарлуш доаца а Советски Социалистически Республикай Союза зуламе дола а гІулакхаш леладар бахьан долаш СССР Лакхехьарча Совета Президиума УказагІа 1974 шера 13 феврале СССР гражданствал дІа а доаккхаш Советски Союза доазол араваьккхав Солженицын А. И.

Солженицына дезала из волча дІабаха йиш хургья царна лаиннача хана.

КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕПУТАТИЙ ГРОЗНЕНСКИ ГОРОДСКОЙ СОВЕТА ДЕПУТАТИЙ ТЕРКАМГА

Грозненски горисполкомо хоам бу, XIV-гІа хержача къахьегамхой депутатий Грозненски городской Совета йиълагІа сесси 1974 шера 22 феврале 13 сахьат даьлча КПСС Нохч-ГІалгІай обкома политически дешара ЦІагІа (Красни фронтовикий ул. 14) хургхиларах.

ДУВЦАРГДОЛА ДЕШАШ:

1. 1973 шера горсовета исполкомо баьча балха хьакъехьара отчет.
2. 1974 шера городской боахам дегІбоалабара, чуІа цІеноаш, коммунальни, социально-культурни гІирсаш хьалдара, моттигаш тоаяра сводни плана хьакъехьа.
3. 1974 шерарча города бюджета хьакъехьеи 1973 шерара бюджет кхоачашъяра хьакъехьеи.

Цу помещене регистраци ю депутаташта 12 сахьат даьлча денз.

Горисполком.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ПАРТКОМА СЕКРЕТАРЬ

Грозненски районерча «Юбилейный» совхоза паркома секретарь Баркинхоев Борис Уматгиревич ший кабинете вагІаш атта нийслургвац шоана. Из ваха, цо тІехка, нах оарцагІбаха беза гІулакхаш денна кІезига дукхьал уттац.

— Дии бийсен ткъаь дй сахьатах а ца латташ кхы а йІаьхъе йиш йолаш яларе дика дарйоах коммунистий вожака бегашта санна.

«Юбилейный» совхоз къона боахам ба. ХІаьта а лоацача хана дика дегІаенай цун экономика, хІара шера алсамбувл боахама хьахула пайда. Из деррига дукххача даькъе боахама партийни организаце деналахи хІара коммунисто ше болх беш волча четте авангардни лоархІам бехктокхаме хеташ кхоачашбарахи тийша, долга ховш да.

Къаьстта беркате хилар боахама къахьегамхошта соахкара шу. Кхашка хьахиина хьувкъам дог гІоздоахаш бар. Из чуэца беза ха хьатІаэттача хана болх хьабе нах тоъацар боахаме. Городева новкъостала нах-м ухийтар, хІаьта а уж кхоачамболаш бацар. Цу деношка дукха нхар парткома секретарь КПСС Ленински райкоме, профессионально-технически училищашка, города предприятешка. Города дукххача партийни организацешна чІоагІа бувзамаш тесар цо. Иштта города предприятешкара дукха нах оарцагІбаьхар Борис Уматгиреевича шоай кхашкара хьувкъам чуэцаш хиннача юкъа. ХІаьта «Юбилейный» совхоза новкъостал эш аьлча безам ца эккхаш болхар цига грозненцаш. Ховш бар уж къахьегачарна эша хьалаш Іалашдара боахама кулгалхой халданза йоакхо еш болга.

Цу тайпара болх вІаштІехьбаккхар бахьан долаш хІара дийнахьа 100 тонн баьцадаараш города мах беча предприятешка боахамера дІадахийта аьттув боалар. ХІаьта соахка совхозо дехка деррига баьцадаараш 6 эзар тоннага дІакхаьчар, план 4530 тонни социалистически декхараш 5000 тонни хиннача четте. Планал шозза дукхагІа лехкар боахамо ялат а.

Шоай балхах лаьца дувца дика хІамаш долаш ба боахама хьайбаш леладераш а. Ерригача доярокаша шоай планови декхараш кхоачашдир. Фермерча хІара Іаттагара юкъера лаьрхІача 2932 килограмм шура яьккхай.

Халкъо оалаш махиллара, къахьегарга хьежжа айлу сага сий. Из бакъду боахама дикагІболча къахьегамхошта партен правительствал деннача совгІаташа. Доярокана З. Хожбахмадовайна, механизатора У. Коллаева Къахьегама Шеча Байракха орденаш елар. баьцадаараш леладеча Х. Халиевайнен А Чуркинайнен — «За трудовую доблесть» яха медалаш. ХІаьта совхоза коллектива КПСС райкомен райисполкомен карара кара тІела Ше байракх еннай баьцадаараш кхедечев уж паччахьалкхенга лохкачев толамаш дахарах. Херсонски области КПСС Каховски райкомен райисполкомен карара кара тела Ше байракх хьожаьйй боахама лакха экономически тьокхамаш дІадахача шера дахарах.

Уж толамаш даха атта хиннадац. Коллектив цу коталонга йоадаьр совхоза партийни организации администраци я.

Пятилетка дилагІа, къоастамбу шу дІадоладеннача дийнахьа деиз шера КПСС ЦК декабрьски (1973 ш.) Пленумев СССР Лакхехьарча Совета VII сессев итогаш ювца болабелар боахаме.

Беррига политинформатораш, агитатораш, пропагандисташ хьагул е баь цаоца совещани йиэ нов. Баькинхоева. Уж лоархІаме партийни документаш дІадовзийтара гІулакх мишта вІаштІехьдаккха деза дІакайтар. Цу документай керттера положенеш шоай коллектива хьалхашка латтача декхарашца айхха ювза езилга белгалдаькххар, цига йоалаю маьхера предложенеши замечанеши дІаязъелга дІадийхар.

ХІаьта дукха ха ялалехьа КПСС ЦК партеги советски халкъаген цаь Кхайкарал арадаьлар. Цу дийнахьа бийса юкъеяхалца цІа ца водаш ший кабинете болх беш вьгІар парткома секретарь, тІаккха кІезиг-дукха цІагІа са а лелІа Іуйранна балха хьавоагІаше в совхоза директор Витушев Халид Мацаевич волча вера из Кхайкарал тІадола газет бе а доаллаш

— Халид Мацаевич, дийша дий Іа Москверча хьалха латтача предприятешев Ленинградски областа «Пашский» совхозон тІанийцача встречни планаех.

— Дийшад, — аьлар вокхо парткома секретарь къамаьл михаьа дерзаде гІерт цу сахьате кхета а даь — вай а йиш я встречни план тІаэца, цхьабакъда хьалхе а из гІулакх коллективаца, специалисташца дувцей кхы а пайда эцанза йола резерваш хьагучаяхей езаргья.

— Коллективо вай яхар хьалдоацаргхиларах со шек вац, хІаьта резерваш... хьалкарча квартале пленкаех ю 30 теплица хьалйнча лийфхІачул шн шу хьалка 5 гектар тепличи боахам кийчбаь доал вай, шоллагІа резерв — теплицаш ин. Чуркинас, Мурафас, Тасуевас, кхычар хьалха санна 500 квадратни метр а йоацаш 750 квадратни метр теплицаш лелае а, план 7 килограмм йолча метте 8 килограмм хьалха хьайоала нарсаш кхее а дош луш хилар — йоах Борис Уматгиреевича.

Совхоза коллективо низкъала встречни план тІанийцар: планал совгІа дожка лаьрхІад 230 тонн баьцадаараш, 100 тонн ялат, 100 тонн сенаж, 1500 тонн силос Іалашъе чІоагІо яьй; 5 процент лакхаургъа къахьегама овсарле, 10 процент чухьнахьдоаккхаргда продукцега дІадодар. Из кхоачашдара дика кийчъяь мероприятеш оттаяьй боахаме.

— Встречни план кхоачашъелга керттерча даькъе къахьегамхоех тийша да, — йоах парткома секретара. ХІаьта тха дукхагІбола болхлой тешамен цІенен къахьегаш, инициатива йолаш, дикачун тІаьхувш ба. Масала, механизатораша У. Коллаева, А. Гончарова, Х. Алханова трактораш тоаеча звеньевой метод юкъейоалаярах ханал дуккха хьалха ремонтни балхаш чакхдаха аьттув баргба тха.

Коммунистий авангардин лоархІам лакх а беш чІоагІъяь тІанийна лакхара план кхоачашъяра коллектив оарцагІйоаккхаш я хІанз партком цун вожаки. Пятилетка къоастамбеча шера планаш кхоачашъяра яьржа, яхь кхы а дикагІа вІаштІехьъяккхара чІоагІа пайдане хилар КПСС ЦК, СССР Министрий Совето, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК юрта боахама къахьегамхой Ерригсоюзни яхь йоаржаяра баь сопам.

Партийни организаце денал айдара, коммунистий хьнари бехктокхами лакхбаьа лоархІаме влияни ю партийни документаш хувцаш беча балхо. Из гІулакх дІадоладеннача хана деиз цо лаьрхІа къамаьл цо деш цхьаккха коммунист висавац. ЦаІ дика болх беш вале а общественни балха юстара гІерташ, вож шийна тІадехка партийни декхараш ханнахьа кхоачашдаь ца воалаш хул. ХІаранеца цун кхетамга, оамалашка, хІамах ка яларга хьежжа хул партийни вожака деча къамаьла чулоацам, цо коммунисташкара дІадехар. Из дош корта болаш леладе карагІдоал цун беррига парте членийь балха гІулакхаш. уйлаш, царна дагадоахкараш из дика довзаш воландаь, царех хІаравар воагІача тайпара цо теркалаундаь.

Совхоза хІара коммунист партийни поручениеш йолаш уж кхоачашъеши хургвола гІулакх Іалашдаьд партийни организаце. Цу деша хьакъехьа цар каст-каста отчеташ ю, гІулакх ледарь леладер хан-ханнахьа бехктокхаме оз.

Теркам тІабахийта лелабу партийни комитето къахьегамхошта коммунистически кхетам балара болх. КПСС обкома Х пленум хиначул тІехьагІа интернациональнии атеистическии дешаех лаьца дикка дукхагІа лекцеш йийшай. беседаш кьй. Цу балха совхоза кулгалхошеи специалисташеи хьнаре дакъа лоацилга Іалашдаьд. Беррига хІана бац аьнна коммунисташ, дукхагІбола болхлой партийни дешара системе, дешара массови формашка дешаш ба.

Совхое кІезига бац парте дІаэца мегаргбола тІехдика къахьегамхой. Цу тайпара барашка дукххача хана бІарг лохкаш, царна гІулакхаш тІадехкаш хул Борис Уматгиреевич. Иштта дукха ха йоацаш парте хьанйцав М. Насурхаев, Х. Аслаханов, Я. Темирсултанов. Укх тІеххьарча дий шера 14 саг парте хьанйцав совхозе.

Болх дукха хиларах цІимхара ваха. безаме воашаш гургвац шоана парткома секретарь. Цун бІархьежача, хеталургда партийни вожак хила селла хала а дий-хьогІ, аьнна. Бакъда цкъа аьлар цо:

— Цкъаза геттара хала хулаш а нийслу, хІаьта а коммунист хиларца се ифаа долаш хет сона, тІаккха парте члена декхар моллагІа гІулакх тешшаме кхоачашдар, халонех ца къехкар ма дий.

Х. ТАЛГАТОВ,
КПСС Грозненски райкома инструктор.

ПАЙДА ЭЦА ЕРРИГАЧА ТОРОНЕХ

Юрта боахама болхлоша лелаеча социалистически яхье дукххача шерашка вІаштІа дика толамаш доахаш хьабаьккхаб Гудермески района колхозийн совхозийн къахьегамхой.

Бакъда, укх тІеххьарча массеах шера хьалха санна дика лелаш района цхьадолча боахамий гІулакхаш. Масала, 1973 шера паччахьалкхенга шура йохкара план районс кхоачашйир 104 процент. хІаьта дулха план — 92 процент, ялат дохкара план 86 процент мара кхоачашъянзар.

Юртбоахама продукташ кийчъяра пятилетка кхаь шера планаш укх тайпара кхоачашъяьй районо: ялата план — 95,2 процент, дулха — 94 процент, шурий — 98,6 процент, генарий — 74,4 процент, шекара свеклай — 88,3 процент.

Пятилетка кхаь шера планагІа 6500 тонн гаргга ялат дІа ца луш паччахьалкхенна декхарийла йисай духхьал дуга кхедара гІулакха вІашагІъелла «Степной» яха совхоз.

Лоха хьувкъам кхебара бахьан да техниках бизза пайда ца эцар, агротехника бокъонаш лерттІа кхоачаш ца яр, коллектива юкъе политико-кхетама болх эсала бар.

НйслагІча пятилетка кхоалагІча, хоадамбеча шера района боахамашта юкъе дикагІа толамаш даьхар «Октябра 40 шу» яхача колхозо. Паччахьалкхенга ялат дохкара план колхозо кхоачашйир 117 процент, шекара свекла — 140 процент, дулх — 157 процент, шура — 112 процент, баьцадаараш — 153 процент, хІаьта хІара гектара тІара чуийцача дуга хьувкъам цул хьалхарча шерарчул 8 центнер лакхбаьб. Юкъера лаьрхІача шера тІабоагІа ахчан пайда цхьан ахаззеи совбаьннаб, хІанз 1,5 миллион сомага кхаьчаб из. Шозза дукхагІа ахча дІакъоастаду екъаш йоацача фондашка, къахьегама овсарле лакхъеннай 40 процент. Цу гІулакхашка хьежжа дукхагІа да колхозхой къахьегамах луш дар а.

Во толамаш даьхадац соахка «Кавказ», «Дружба» яхача колхозий ялаташ леладераша а «Гудермесский» совхоза хьайбаш леладераша а.

Кхашкеи фермашкеи хьалха латтараша хьийгача къин лакха мах баьб вай партеи правительствай. 60 сага — колхозхошта, совхозий болхлошта, боахамий кулгалхошта, специалисташта — юртбоахама продукци йоаккхилгеи паччахьалкхенга йохкилгеи алсамдаккхара яьржача Ерригсоюзни социалистически яхье котбаьннараште СССР орденаши медалашши еннай.

Гудермесски района колхозашкеи совхозашкеи кІезига бац дика къахьегараш. «Дружба» колхозерча Гузуев Іаддала кулгалдеча № 2 йолча тракторно-арен бригада коллективо соахка хІара гектара тІара чуийцар 37 центнер фуалъяьха хьажкІаш, 30 центнер кІа, 300 центнер шекара свекла. «Октябра 40 шу» яхача колхозерча Ленина орден лелаеча Масаев Яхьяс кулгалдеча бригадо ше гІулакх деча лаьттан хІара гектара тІара чуера 43 центнер фуалъяьха хьажкІаш, 19 центнер совгІа генараш, 470 центнер мерза овлаш.

«Гудермесский» совхозерча Ленина орден лелаеча доярка Бердар Анна Юрьевнас ший группера хІара Іаттагара 3200 килограмм шура яьккхар соахка, хІаьта нйслагІча пятилетка дилагІча шера цхьан Іаттагара 3500 килограммал кІезигагІа йоацаш шура яккха дош а деннад цо. «Джалка» совхоза доярка Парашина Клавдия Дмитриевнас дІадахача шера хІара Іаттагара 3127 килограмм шура яьккхар, планагІа 2500 килограмми декхарегІа 2600 килограмми йолча. «Октябра 40 шу» яхача колхозерча доярка Эдильханова Хьавас ше лелабеча хІара Іаттагара 3067 килограмм шура яьккхар. планагІа 2200 килограмм йолча. «Гудермесский» совхозерча хьакхарч лелаераша Бойко Аннаси Шивирева Еленаси хІара нана хьакхийгара 16 хурск хьанийцар, планагІа 12 хурск йолча

«Кавказ» колхоза шекара свекла лелаеча звено звеньевойна Муцуева Хансаран «Октябра 40 шу» колхозерча звеньевойна Бачаева ЗараІан дукххача шерашка свеклай бокхха хьувкъам чубарах Октябрьски революце орденаш еннай.

Боахамий дикагІа долча хьокхамаша а колхозашкеи совхозашкеи хьалха латтараша доахача толамаша а тешал ду ялат, дулх, шура, кхыйола продукташ дукхагІа яхара районе йоккхий торонаш йолга.

Района боахамий гІулакхаш техкача гучадоал юртбоахама культурай хьувкъам массанахьа цхьатарра боацилга. Иштта хьал да хьайбай боахаме а. Районе во пайда эц хиш дехкача лаьттаех. Ла йиш йолаш гІулакх дац паччахьалкхен планаш пятилетка дІадахача кхаь шера района боахамаша кхоачаш ца яр.

Кхыметтел массанахьа а боккха хьувкъам кхебаьча 1973 шера а района цхьадолча боахамашка чубена юртбоахама культурай хьувкъам лоха хилар. Из да лаьтта леладара культура лоха йолга, лаьттах кхетамца пайда ца эцар, производства гІулакххаш вІаштІехьдоахача цІенхаштта кхоачамбоацараш хилар.

1972 шераца нийсйича 5 килограмм кІезигагІа хилар дІадахача шера хІара Іаттагара яьккха шура, хІаьта «Дружба» колхозе 368 килограмм кІезигъеннай из. Дулх даккхара гІулакха геттара чІоагІа тІехьаюс «Дружба» колхоз. 1973 шера 71 процент мара кхоачашъянзар цо паччахьалкхенга дулх дохкара халкъбоахама план.

Района колхозашка эггара кІезигагІа кхедаьд Іаьсий — хІара 100 Іатта тІехьа 46 Іаса. Вешта аьлча, 1972 шера кхедаьоел 21 Іаса кІезигагІа хул уж. 24—26 процент доахан Іахар дисад района боахамашка.

Районе шурен дулхи дукхагІа даккхара йола керттера торонаш я хьайбаш дебадар. чІоагІа доакъарий база вІашагІйоллар, дикагІча фух дола Іаьсий кхедар, доахан Іахара ца дисийтар, доахани хьаккхарчи чуоттадаь кхоабилга боахамашка дІадоладар.

ВІалла а да йиш йолаш хІама дац района боахамаша 1973 шера дулх 200 тонн кІезигагІа даккхар, доахан деба ца лар. Іаьсий кхедара план кхоачаш ца яр. ДІадахача шера боахамий чурча гІулакхашта 341 бежан дийнад. 218 бежан далийтад. Даьча лоархІамаша хьахьокх, нагахьа санна эайона боахамаша доахан кІезигагІа дІа а къастийташ, чурча гІулакхашта лаьрхІа доахан кІезигагІа а доадеш, доахан Іахара а ца дусийташ болх беш хилча. паччахьалкхенна кхы а 400 тоннал дукхагІа бежана дулх дІадала района боахамий торонаш хиннилга.

Керттера теркам тІабахийта беза хьайбаш дика Іангара цахара, техника хаинахьа кийчъяра, моттигерен минеральнии удобренеш тоссаш лаьтташ хьаьндара, хиш дехкача лаьттаех кхетамца пайда эцара.

Цу гІулакхаша торо хулийтаргья 1974 шера лаьттанцарен хьайбашкареи продукташ дукхагІа яхараи кийчъяраи яьржача Ерригсоюзни социалистически яхье дика толамаш даха. цхьайолча колхозаштеи совхозаштеи тІадиеш паччахьалкхен декхар дизза дІатакха.

З. БАКАЕВ,
республика юрта боахама министерства керттера зоотехник.

Московски область. Іаьржа лаьтта доацача зона юкъерча районий юртбоахама Іилман - тохкама институте хьакхеллад «Восход-1» яха гурахь дувча эрсий кІи керда сорт. Из Іоджара чІоагІа да. Советски Союза 45 областашкарча 200 сортоучасткашка тохкам беш да хІанз «Восход-1». ХІара гектара тІара 41,2—52,2 центнер йолаш «Восход-1» сортах долча кІи хьувкъам чуийнаб дІадахача шера Московски областе.

СУРТА ТІА: юртбоахама Іилмай кандидат Ф. Т. Кондратенко кердача сортах долча кІи канаш бе доахкаш.

В. КУНА сурт.
ТАСС фотохроника.

№ 3 ЙОЛА «АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

«Эггара керттера декхар» — иштта аьнна я КПСС Нохч-ГІалгІай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнота» кхоалагІча номера передовой статья. Цу тІа дувц «1974 шера халкъа боахам дегІабоалабара план ханал хьалха кхоачашъяра промышленноста, гІишлошъеча, транспорта болхлой йолча Ерригсоюзни социалистически яхьахи» «1974 шера лаьтганцареи хьайбашкареи йоаха продукташ дукхагІа яхара а кийчъяра а юрта боахама болхлой йолча Ерригсоюзни социалистически яхьахи» дола КПСС ЦК, СССР Министрай Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцамаш дІадовзийтара де дезараш.

Агитаторан политинформаторан долча новкъостала оттаяь я «Парте тІахьехама — хьинаре къахьегам» яха методически разработка а, хІаьта иштта КПСС ЦК декабрьски (1973 ш.) Пленумеи СССР Лакххехьарча Совета VII-ча сессеи материалаш, КПСС ЦК партега, советски халкъага даь Кхайкарал дІадовзийтара дола методически хьехамаш а, могадеш дола литература а да.

«Деза деноош» яхача рубрикана кІал кепатеха я «Социализмана карагІдаьннараш лорадеча» яха Д. Темирханова статья Советски Эскареи ТІема - Форда Флотеи Денга.

«Еррига торонаш — 1974 шера план кхоачашъяра!» яхача рубрикана кІал араьккхай «Юрта боахама торонаш кхоачалургйоацаш я» яха опытно - мелиоративни станце директора заместитела, юртбоахама кандидата М. Ковальске статья.

«Яхье котбаьннараша дувц» яхача рубрикана кІал «Бокххача хьувкъамца жоп лургда» яха комплексни тракторно - кхашкарча бригада бригадира М.-Г. Бекова статья.

Ю. ПОВАЛЯЕВ.

ДАИМ КЕРТТЕРЧА ЛОСТАМЕ

Дикача нахах

ИттлагІа шу да ГІ. Ахриева цІерагІча Назрановски «Электроинструмент» заводе болх беш Оздоев Оарцхой Іалаудин вола.

1959 шера Уральски политехнически институт йистеьккхачул тІехьагІа Грозненски «Красный молот» заводе кузнечни цеха технологалла балха хьожаву Оздоев Іалаудин. Цхьа шу даьннача гІолла город Гудермесе хьалъеш хиннача медицински инструментий завода директоралла хьожаву из.

1964 шера Назрановски «Электроинструмент» заводе капитальни гІирсаш хьалдара отдела начальникалла болх бу Оздоева. ТІаккха цхьа юкъ яьннача гІолла эггара бехкгокхамеча моттиге механически цеха начальникалла хьожаву из. Оздоев Іалауддин керте латтача механически цеха коллектива деррига низаш оарцагІа а даьха, оборудовани, технологи йовзаш бола квалифицированнии болхлой заводе боацашехьа я, цеха начальника вІаштІехьдаьлар кийчони ремонтнии участкаш вІашагІйохка.

Дукха ха ялалехьа къахьегамен алапеи отдела кулгалде оттаву из. Цхьабакъда из дацар инженера гІулакх, цудухьа цхьа ха яьннача гІолла завода дирекце керттерча технологалла хьожаву Оздоев.

ТІехдика коллектив вІашагІ а теха, ИЭ-1019, ИЭ-1020 яхача электропросверлилкайи СО - 55 яхача штукатурно-затирочни машинийи оатхалаш кийчъяреи СО-55 А яхача машинана модификаци яреи болх дІаболабир Іалаудинеи цун инженерно-техническии болхлошеи.

ЧІоагІа къахьийгад керттерча технологеи цун кулгалхочон шолха изоляци йола ИЭ-1031, ИЭ-1032 яха электроинструмент кийчъяраи караерзаяраи.

Керттерча технолога дукха къахьег цехашца хадданза бувзам лоаттабара а царца технологически процессаш эргайоахаш тоаяра, оатхалашта, (заводе арахецача ерригача электросверлилкашта лаьрхІа цхьатарра оатахалаш), прогрессивни оправкаштеи фиксатораштеи унификаци яра.

Пхи шу совгІа ха я Оарцхой Іалаудина инженерно-технически болхлой квалификаци лакхъяра семинар лелаю. Цунца болх баь дукха технологаш отделашта, цехашта кулгалдеш, бехктокхамеча балхаш тІа ба. Царех ва Тамасханов Хьажмурд — керттерча инженера заместитель, Измайлов ИбрахІам — керттерча технолога заместитель, Чахкиев Яхья — литейно-прессови цеха начальник, Хамхоев Яхья — литейно-прессови цеха начальника заместитель.

Хадданза кердайоахаш оборудовани, продукци кийчъяра технологи а йолаш йола хІанзара промышленни предприяти, лакха технически говзал а творчески кхетам а болаш болча нахага мара лелаюлургйоацаш, селлара чоалхане я оборудовани.

Йоккхача завода керттерча технолога къестаде деза технологически процессаш хадданза тоаяр, халача балхашта механизаци яр, производственни участкашкара «мела моттигаш» дІаяхар, керда техника караерзаяр, рационализаторски предложенеш производствана юкъехкахьар, керда изделеш хадданза арахецилга вІаштІехьдаккхар, дукха кхыдараш санна дола чоалхане дешаш.

Дай-мехка производства кердадараш даим теркалдеш вола Оздоев Іалауддин, ше командировке волаш, ВДНХ вахав. Цига зийнай цо шолха изоляци йола механизированни инструмент кийчбю метод. Ший завода инструментальни цехе ток чакх ца йоалайтача АГ-4 яхача прессматериала новкъосталца шестернеш хьаелга вІаштІехьдаьккхад цо. Цу методо йиш хилийтай «Электроинструмент» заводе арахецача продукцеца болх беш волча сага цхьаккха кхерам ца хулга Іалашде. ХІанз заводе шерра пайда эцаш я из метод.

Керттерча технолога карагІдаьнна доккха хІама да цкъа шпинделий ялх шпинделий йолча автоматаша арахецача продукцена шпинделаш хьаяра технологически процесс кийчъяри юкъейоалаяри. Из операци хьалхагІа 1341 моделах йолча токарно-револьверни станокаш тІа кулгашца еш яр. Шпинделаш арахеца оборудовани эргаяьккха тоаяро заводага йиш хилийтар 45 эзар сом гаргга ахча кходе, из болх кулгашца беш хинна 16—18 саг мукъаваккха.

ИЭ-220 яхача шлифовальни машина технологически процесс йистеьннай, технически документаци кийчъяьй, опытни образецаш хьаяьй. Уж машинаш хІанз тохкам беш я. Керттерча технолога дикагІбола гІончий Балаев Іумар — цхьоалагІча категоре конструктор, Буражев Макшарип — кхоалагІча категоре конструктор. Цар докха новкъостал даьд Оздоев Іалаудина. ХІаьта болх низкъало хилча массаза а гІо-новкъостал корадоагІар царна ГІ. Ахриева цІерагІча «Электроинструмент» завода керттерча технологагара.

Уж деррига хІамаш, бакъдар аьлча, дагардеш атта да, цхьабакъда уж чакхдахара наьха санна къахьега деза. ХІаьта Оздоев Оарцхой Іалаудина ший отдела коллективаца цхьана толаме кхоачашду уж.

Дукхеи йІаьхийн я хІанзарча советски къахьегамхочун уйлаши гІулакхаши. Производства вйзза да вола из технически прогрессер а кердадараш лехар а ва.

Балха тІара новкъостийи Оздоев Оарцхой Іалаудин вовзараши чІоагІа дог тийша ба, из массаза а керттерча лостаме хургхиларах.

Б. ТИМУРЗИЕВ,
№ 14 йолча ГПТУ хьехархо.
т. Назрань.

ДИКА ХЬОКХАМАШ

Къахьегама дика хьоккамаш гойтаи дІадоладаьд нйслагІча пятилетка дилагІа, къоастамбеш дола шу Сунженски района Кирова цІерагІча колхоза хьайбаш, коа тІара оалхазараш леладераша.

Укх шера январь бетта планагІа паччахьалкхенга 94 тонн шура йохка езаш бар колхоза хьайбаш леладераш, хІаьта цар еххар 134 тонн—дІадахача шера январь бетта еххачул 174 процент дукхагІа.

Колхоза доярокашта юкъе къаьстта дика толамаш доахаш дІаоладаьд ер къоастамбеш дола шу Ленина орден лелаеча М. А. Рыбалкос. Укх шера хІара кхоабача Іаттагара 4000 килограмм шура яккха социалистически декхар тІанйцад цо. ХІаьта январь бетта хІара кхоабача Іаттагара яьккха шура 401 килограмм хилар.

ХІара кхоабача Іаттагара шура яккхара шоай социалистически декхараш тІехкхоачашдеш хьабоагІа доярокаш Т. Е. Клешнева, Н. В. Мальцева.

Дог гІоздоахаш да колхоза коа тІара оалхазараш леладечар доаха толамаш а. Иштта январь бетта 700 эзар хоаха дезаш хиннача 1 февраль тІакхоачаш паччахьалкхенга 970 эзар фуъ дехкар цар.

Х. МАГОМЕТОВ.

ХЬАЛХАШКА ЛАТТ КЕРДА ДЕКХАРАШ

Парте хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдеча шийгара доагІа дакъа лоацаш хьайсагІа «Малгобекнефть» НГДУ ОРС коллектив. Масала, 100,2 процент кхоачашъяьй пятилетка кхаь шера розничн товарооборота план. Малгобека мехкдаьттахошка дехкав планал совгІа 62 эзар сома товараш.

Тха коллективерча дукхагІбараша тика кхетадеш ца шоаш дикагІа болх барга хьежжа города къахьегамхой хьашташ лерттІа кхоачашде вІаштІехьдаргхилари цунца цар къахьегамцара безам совбаргхилари.

ДІадахача шераца нийсдича 11,6 миллиард сомага дІакхоачаш дехкагІая эза вай мехка паччахьалкхени кооперативнии торговле товарооборот. Цу цифраша доккха декхар хьалхашка оттаду тха ОРС коллектива а.

ДукххагІча даькъе тика заведующех тийша да торговле культура лакхъялара гІулакх. Ше кулгалдеча коллективана доал де а кхетама балха организатор хила а декхарийла ва из. Цун кхетамга, беча балхага, дисциплинага хьежжа дІагІоргба торговле предприяте болх, нйдархой хьашташ культурно кхоачашделга. Торговле балха ше организатор хиларца дувзаденна массадолчоа жоп дала дезаш ва тика заведующи. Ший балха деррига керда дикадараш юкъедахьа. дикагІа пайда хургболаш къахьегам тоабе. къахьегама дисциплина телхарца. кулга цІена ца хиларца. гІожа хиларца цахаддаш къовсам лоаттабе декхарийла ва из. ХІаьта цунга гІолла хила дезаш ца социалистически рузкъа лорадар, торговле предприяте болх боагІача боарамагІа вІаштІехьбаьккха хилар.

Ши-шегІа хьахулаш дац тикай заведующеша шоашта тІадехка гІулакхаш бехктокхаме а хеташ кхоачашдеча моттигашка болх дика лелилга. Масала, хьаэцаргья вай № 12 йола тика. Цу тика тІа кхою нйдархой ха, культурно а дика а кхоачашду цар хьашташ.

Укхаза массаза тІеххкоачашъю товарооборота план. ДоккхагІча даькъе тика заведующи йолча Л. Юдинайна шийна хьалхашка латтача декхарашта коллектив тІаерзае ховш болх бе харах хьахулаш да из. Дукха ха йоацаш «Советски торговле» отличник яха значок еннай нов. Юдинайна.

НйслагІча пятилетка кхоалагІча, хоадамбеча шера доккхий толамаш даьхар Зуева заведующи йолча № 40, Допов керте латтача № 3. Гагиевас доал деча № 6. Костоева кулгал деча № 9 йолча тикай коллективаша. ХІаьта йоккха культура йола торговле болхло ше хилар хьахайтад № 40 йолча тика отдела заведующе Р. Даскиевас а. Укхаза болх беча 8 шера цхьаккха гІалат далийтадац цо. Шаккха товарооборота план кхоачаш ца еш ха а хиннац цун отдело. Цунна чІоагІа раьза ба нйдархой. Балха, цІагІа мукъа ха геттара кІезига йоллаше а сайрийнарча школера дийша а яьнна хІанз болх беши торговле техникуме дешаши я из.

Самообслуживание методах болх беш я тха йоккхагІъярех 4 тика. ХІаьта дукха ца говш керда хьаелларгья мебель, кулинарни изделеш, дулх, баьцадаараш, цІагІа эша хІамаш. кхачан продукташ, мах лохбаь товараш дохка тикаш. Цунца дувзаденна кхоачашдергта нйдархой хьашташ дикагІа кхоачашдарца дувзадена кхыдола декхараш а.

Нийса хургдацар цу дикадарашца цхьана тха ОРС балхаца кхоачамбоацараш дац аьлча. Ерригача торговле предприятеша кхоачашъянзар дІадахача шера товарооборота план. Ерригача ОРС план лерттІа тІеххкоачашъяра чІоагІа новкъарло йир цу гІулакхо. Масала, ин. Тибиева, Ужахов, Кортоев, Проскурнова керте латтача №№ 1, 7, 20, 21 йолча, иштта кхыча тикай коллективаша. Нйдархошта эшарий во зем боаккхалга, мах бара культура лоха хилар хьахьокхаш да цу предприятеша план кхоачаш ца яра бакъдараш.

Цу тикашкарча цхьабола болхлой гІожа ба нйдархошца, торговле балха бокъонаш телхаю, каста балха хилац. Уж ца доагІа гІулакхаш лелалераша къовсам лоаттабу ОРС кулгалхоша. Хьагучох дІахо тІагІертта ца леладича даргдоацаш я да из гІулакх. Иштта лакхбанза баргбоацаш ба торговле болхлошта юкъера политико - кхетама болх а.

Боккхача лоархІаме декхараш да нйслагІча пятилетка дилагІа, къоастамбеча шера тха коллективашта хьалхашка латтараш. Уж кхоачашдара нйдархошта эшараш дикагІа зе а вуни хьа а хоржаш хан-хайнахьа тІаккхахьа деза товараш.

ДукхагІа пайда хургболаш транспорт лелаяр, товараш централизованни дукхагІа тІаккхахьар, торговле предприятешта юкъе шерра социалистически яхь йоаржаяр, лерттІа доал а деш холодильно-технически оборудованех пайда эцар, иштта кхыдараш боккхача лоархІаме да цу гІулакха.

Укх шера къаьстта дикагІа хилийта дезаш да шоаш хьаеш йола продукци дукхагІа ара а хецаш йохкалга, торговлеи юкъарча кхачани предприятеи балха культура лакхъелга. Малгобека мехкдаьттахой раьза болаш тха тикашкара дІаухаргболча тайпара тоабанза баргбац торговле болхлой къахьегам.

Цу гІулакхашта лаьрхІа укх кердача шера цхьадола хІамаш даьд тха коллективе. КПСС ЦК партеген советски халкъаген даьча Кхайкаралю, промышленноста, гІишлошъеча транспорта болхлошта юкъе 1974 шера халкъбоахама план ханал хьалха кхоачашъяра Ерригсоюзни социалистически яхь йоаржаяра болча КПСС ЦК, СССР Министрай Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК соцамо дегаш ураоттадарца политически къахьегамеи доккхий толамаш дахара тІайийрзай тха коллективаш. ХІанз уж документаш Іомадеш а укх шера план толамца кхоачашъяра эша шоай еррига торонаш гучайоахаш а ба тха хІара коллективера болхлой, собранеш еш доккхий декхараш тІа а уйлеш шоайла дІа-юха социалистически яхье бех цар.

Дукха ха йоацаш ОРС болхлой юкъара собрани хилар. Цу собране оаха тІанйцар шера йола товарооборота план 2 ди хьалха кхоачашъяра, малгобекхошка планал совгІа 50 эзар сома товараш дохка, нйдархой эшарашца Іалашбара декхараш.

М. ИЛЬЯСОВ,
«Малгобекнефть» НГДУ ОРС начальника заместитель.

«СЕРДАЛО»
2-гІа оагІ. 14 февраль, 1974 шу.

КПСС обкоме, республика Министрий Советеи облсовпрофеи

СОВГIАТАШ — ДОАГIАРАШТА

(ДIахододар. Долалучунга хьажа 19 номер тIа).

АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Багуева Алпату — «Орджоникидзевский» совхоза сомий беш лелаеча звеной звеньевая.

Гермиханов Iаьла — «Лермонтовский» совхоза хьажкIаш лелаеча звеной звеньевой.

Исаева Макка — «Самашкинский» совхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Карнукаева Хизи — «Новосельский» совхоза баьцадаараш леладеча бригада звеньевая.

Санузова Падам — «Орджоникидзевский» совхоза звеньевая.

Хачураев Ахьмад — «Самашкинский» совхоза баьцадаараш леладеча звеной звеньевой.

ВЕДЕНСКИ РАЙОНЕ ГОЛЛА

Бисаева Амдат — Орджоникидзе цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Зелимханова Наташа — XXII партсъезда цIерагIча колхоза тхьамка леладеча звеной звеньевая.

Исраилова Тамара — К. Маркса цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Орцуева Бихаза — Ленина цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Сулумханова Хулай — Кирова цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Акаев Салман — «Атагинский» совхоза хьажкIаш лелаеча звеной звеньевой.

Ахмадов Эмин Шамсудович — «Горячеисточненский» совхоза тракторист.

Горковенко Юрий Павлович — «№ 1 йолча шурий» совхоза тракторист.

Гарсиева Нина Карповна — «Грозненский шурий» совхоза баьцадаараш леладеча звеной звеньевая.

Газиев Абдулхалим Духмаевич — «Грозненский шурий» совхоза тракторист.

Дюньлюк Валентина Васильевна — «I Май» яхача колхоза баьцадаараш леладеча звеной звеньевая.

Дубаев Ахьмад Абдул-Керимович — «Ермоловский» совхоза тракторист.

Домаев Наци — Ленина цIерагIча колхоза тракторист.

Евсеев Павел — Гикаловски опытно-производственни боахама тракторист.

Кулиев Вахит — «Загорский» совхоза тракторист.

Капленко Александр Ерофеевич — «Аргунский» совхоза сомий беш лелаеча бригада бригадир.

Махмудова Лимани — «Советская Россия» яхача колхоза баьцадаараш леладеча звеной звеньевая.

Медиев Иса Мусхаджиевич — «Юбилейный» совхоза теплично-парникови боахама бригадир.

ГУДЕРМЕССКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Алиев Гани — «Дружба» яхача совхоза тракторист.

Дасаев Леми — «Дружба» яхача колхоза поливальщик.

Дениев Яку — «Новогрозненский» совхоза комбайнер.

Дукаев Оалхазар—«Октября 40 шу» яхача колхоза комбайнер.

Исакова Айпату — «Кавказ» яхача колхоза свекла лелаер.

Матиев Маккал — «Гудермесский» совхоза шофер.

Селимсултанов Шамхид Асадулаевич — «Гудермесский» совхоза комбайнер.

Садулаева Алет — «Степной» совхоза комбайнер.

Садулаев Хьамид — «Дружба» яхача совхоза тракторист.

Селимов Вахит — «Октября 40 шу» яхача колхоза тракторист.

Хизриев Iийса — «Степной» совхоза мастер-наладчик.

Эдилов Ломали — «Октября 40 шу» яхача колхоза тракторист.

МАЛГОБЕКСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Гардалоев Салауди Никиевич — «Ингушский» совхоза шофер.

Газиев Исса Духмаевич — «Алханчуртский» совхоза тракторист.

Еремеев Василий Гаврилович — «Кавказ» яхача колхоза тракторист.

Келигов Халида Махьмад — «Ингушский» совхоза тракторист.

Султыгов Iаьлий Хьасан — «Алханчуртский» совхоза тракторист.

Цечоев Бай Хьусейн — «Алханчуртский» совхоза комбайнер.

НАДТЕРЕЧНИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Ибрагимова Марет — «Новогорский» комсий совхоза болхло

Темерсултанов Махьмад — «Гвардейский» комсий совхоза комбайнер.

Гиназов Капа — «Братский» комсий совхоза кхаш леладеча бригада бригадир.

Хасиева Киса — «Верхненаурский» комсий совхоза болхло.

НАЗРАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Богатырев Османа Султан— «Экажевский» совхоза тракторист.

Гадиев Iалаудина Аламбик — «Октября 40 шу» яхача совхоза тракторист.

Дахкильгов Бемболата Жарап—«Октября» 40 шу» яхача совхоза тракторист.

Татриев Iаьлий Махьмад — «Экажевский» совхоза тракторист.

Хамхоев Алсбика Ваха — Назрановски совхоза-техникума комбайнер.

Хачубаров Мусий Хьадис — «Назрановский» совхоза хьажкIаш лелаеча звеной звеньевой.

Хачиев Хамарзий Исраьил— «Октября 40 шу» яхача совхоза тракторист.

Эгиев Мажита Ахьмад — «Назрановский» совхоза тракторист.

Эжиев Махьмада Мувса — «Назрановский» совхоза тракторист.

НАУРСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Дадаева Эпсинай — «Калиновский» комсий совхоза комсаш лелаю болхло.

Колпиков Михаил Афанасьевич — Кирова цIерагIча комсий совхоза тракторист.

Муртазов Билал — Ленина цIерагIча комсий совхоза тракторист.

Нестеренко Ольга Дмитриевна — «Комсомольский» комсий совхоза комсаш лелаю болхло.

Седова Прасковья Андреевна — Калинина цIерагIча комсий совхоза комсаш лелаю болхло.

Царипенко Лидия Ивановна — «Советская Россия» яхача комсий совхоза отделене агроном.

Чабанов Иван Михайлович — «Победа» яхача комсий совхоза тракторист.

Шетинин Николай Михайлович — «Наурский» комсий совхоза комсаш лелаеча бригада бригадир.

НОЖАЙ-ЮРТОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Алмурзаева Iайшет — «Ильича васкеташ» яхача колхоза тхьамка леладер.

Алхотов Iаьла — Нурадилов Ханпаший цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Висмурадова Масани — Калинина цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Джаватханова Нурсет — XXII партсъезда цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Мальсагов Бийсари — Орджоникидзе цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Мустаев Шааби — Жданова цIерагIча колхоза тракторист.

Мавсарова Конка — «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза тхьамка леладер.

Панаева Басата — Гагарина цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Тимиралиева Изамат — А. Шерипова цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Чергисбиева Айсарт — Ленина цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

Яхихаджиева Захрат — Кирова цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

СОВЕТСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Алаев Тупи — Орджоникидзе цIерагIча колхоза тракторист-комбайнер.

Имадаев Ювсап — XX-чу партсъезда цIерагIча колхоза кхаш леладеча бригада бригадир.

Магомадов Оалхазар — «Керда вахар» яхача колхоза шофер.

Райдаев Касим — Ленина цIерагIча колхоза тракторист.

Хагаева Солехат — Кирова цIерагIча колхоза тхьамка леладер.

СУНЖЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Вакаева Зулай — Ленина цIерагIча колхоза колхозхо.

Битиев Башир Сельмурзиевич — «Ильича васкеташ» яхача колхоза тракторист.

Выродов Николай Иванович —ЦIеча Эскара цIерагIча колхоза тракторист.

Егорин Петр Александрович — XX партсъезда цIерагIча колхоза тракторист.

Дудошников Николай Николаевич — «Победа» яхача колхоза звеньевой-садовод.

Исаева Товрзет — Ленина цIерагIча колхоза колхозхо.

Исаев Шарип — «Ше Октябрь» яхача колхоза тракторист.

Калакай Мария Петровна — Кирова цIерагIча колхоза звеньевая-овощевод.

Лагадин Петр Васильевич — «Коммунизмага бода никъ» яхача колхоза сомий беш лелаеча бригада бригадир.

Петриченко Александр Григорьевич — «Восход» яхача колхоза тракторист.

Пономаренко Аким Михайлович — XIX партсъезда цIерагIча колхоза тракторист.

Пархомин Михаил Александрович — ЦIеча Эскара цIерагIча колхоза тракторно-полеводчески бригада бригадира помощник.

Солянников Владимир Георгиевич — «Победа» яхача колхоза тракторист.

Машенцева Мария Васильевна — «Ассинский» совхоза баьцадаараш леладер.

УРУС-МАРТАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Автаев Адам — «Красноармейский» совхоза механик.

Исаев Мовта — «Гойтинский» совхоза ездовой.

Мамакаева Екатерина — «Гехинский» совхоза тхьамка леладеча бригада звеньевая.

Ражаева Аманта — Мичурина цIерагIча совхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Топаева Езира — «Горец» яхача совхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Умалатова Зади — Мичурина цIерагIча совхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Шадукаева Асма — «Урус-Мартановский» совхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Шемилева Зина — «Гойтинский» совхоза баьцадаараш леладеча звеной звеньевая.

ШАЛИНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Гакаева Еси — Ленина цIерагIча колхоза свекла лелаер.

Джабраилов Туту — баьцадаараш леладеча «Южный» совхоза тракторист.

Джамалдиев Бексолта — XX партсъезда цIерагIча колхоза тракторист.

Джабраилова Масар — «Джалка» яхача совхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Дудаев Шамсуди — «Предгорный» совхоза тракторни бригада бригадир.

Закриева Аминат — Куйбышева цIерагIча колхоза тхьамка леладеча звеной звеньевая.

Махмудова Амонта — «Автуринский» совхоза тхьамка леладеча звеной звеньевая.

Чиргисханова Тамара — «Джалка» яхача совхоза свекла лелаеча звеной звеньевая.

Шахгираев Ахьмад — «Автуринский» совхоза хьажкIаш лелаеча звеной член.

Шахбиев Сурко — «Шалинский» совхоза тракторни бригада бригадир.

ШЕЛКОВСКОЙ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Абидина Наталья Алексеевна — Менжинске цIерагIча колхоза комсаш лелаеча звеной звеньевая.

Богданова Валентина Александровна — Менжински цIерагIча колхоза комсаш лелаеча звеной звеньевая.

Бауманов Георгий Георгиевич — «Коминтерн» яхача колхоза АВМ установка машинист.

Ермоленко Анна Никитична —«Ше ахархо» яхача колхоза баьцадаараш леладеча звеноцара колхозхо.

Морозов Александр Моисеевич — «Червленский» колхоза тракторист.

Никитина Нина Ивановна — «Червленский» колхоза комсаш лелаер.

Мальчужкина Прасковья Фоминична — «Виноградный» комсий совхоза комсаш лелаер.

Плакса Наталья Тихоновна — «Гребенской» комсий совхоза комсаш лелаер.

ЛЕНИНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Амиров Мута — «Родина» тхача совхоза тракторист.

ЧУХЬНАХЬАРЧА МАЬХАХ САЛОIАЧА ЦIЕНОШКА БАХА ПУТЕВКАШИ ТУРИСТИЧЕСКИ ПУТЕВКАШИ ЕННА БОЛА ЯХЬЕ КОТБАЬИНАРАШ

АЧХОЙ-МАРТАНОВСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Говдуханов Султан — «Новосельский» совхоза тракторист.

Галаев Хьамзат — «Орджоникидзевский» совхоза бригадир.

Маллачиев Iалаудин — «Самашкинский» совхоза тракторист.

Махьадиев Агдан — «Овощевод» яхача совхоза тракторист.

Соколенко Любовь — «Орджоникидзевский» совхоза звеньевая.

Хамзаев Хазболт — «Лермонтовский» совхоза отделене агроном.

ВЕДЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Байтулаев Сахаб — XXII партсъезда цIерагIча колхоза шофер.

Гайрбеков Самраил — Ленина цIерагIча колхоза шофер.

Икрамов Сайди — Кирова цIерагIча колхоза шофер.

Хасбулатов Сулейман — Орджоникидзе цIерагIча колхоза тракторист.

ГРОЗНЕНСКИ РАЙОНЕ ГIОЛЛА

Ахмадов Саид-Ахмед Шихиевич — «Горячеисточненский» совхоза тракторист.

Бузуркаев Махьмад — «Загорский» совхоза тракторист.

Байдаров Абубашир — Ленина цIерагIча колхоза шофер.

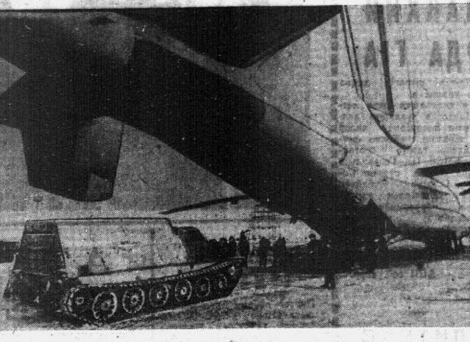
Витханов Сайдула — «Ермоловский» совхоза тракторист.

Гиреев Iалаудина Султан — «Юбилейный» совхоза № 5 йолча баьцадаараш леладеча бригада бригадир.

Курбанов Iийса — «Атагинский» совхоза слесарь.

(ДIахододар хургда).

Пятилетка, диълагIа шу

ТЮМЕНЬ. Укх сурта тIа шоана гу АН-22 яхача низ болча самолета тIа техника йотташ, «Антея» дIахьу области къилбаседе, Нижневартовске, турбаш Iойохка, массанахьа лела техника, автомашинаш, насосни станцеш, кхыдола доккхий мухьаш.

Iан замалахь мехка йоккхагIйолча мехкдаьтта доаккхача районе «Антея» дIахьоргья массехк эзар тонн хулаш йола оборудовани.

И. САПОЖКОВА сурт. ТАСС фотохроника.

ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА ГРУППА ОТЧЕТНО-ХОРЖАМА СОБРАНЕРА

УЖ КХОАЧАМБОАЦАРАШ ЛОВШ БАЦ

Ленина цIерагIа Грозненски мехкдаьтта чакхдоаха завод болх беш кхо эзар саг а вовлаш Iалаьмате боккхен чоалханен боахам ба. Цудухьа къаьстта чIоагIа фийла хила беза завода халкъа тIахьожамхой. Из декхар шоаш ниъса кхетадеш хилар хьахьеккхар цар укх деношка завода коллектива хьалхашка шоай балхах лаьца отчет луш. Цу хьакъехьа доклад йир цига нов. Л. Л. Ахмадова

ДIадахача шера планал совгIа кхо миллиоц сома маьха продукци ехкай заводо, 1972 шераца нийсийча къахьегама овсарле 6 процент лакхъеннай. КIезига дац заводе керда техникеи технологии балха юкъейоалаяра а. Из дерригa деча хьинаре дакъа лоацаш хиннаб завода халкъа тIахьожамхой а. ХIаьта цар бар боккха низба: верригa 400 саг чу а воагIаш 13 группеи 80 пости я укхаза болх беш.

Цар балха боагIаш болх лостам телаш я завода партийни организаци.

Шин шера 216 тохками рейди яьй халкъа тIахьожамхоша. Шерра дакъа лоацаш ба уж производства резерваш хьагучайоахача. Цу балха юкъеоз «Комсомольски прожектор» а.

Духхьал дIадахача 1973 шера халкъа тIахьожамхой оарцагIбаларах 3 эзар киловатт-сахьат электроэнерги, 38 эзар гикокалорий йIовхала энерги, 1039 тонн доагор кходе аьттув баьннаб.

Халкъа тIахьожамхоша шоай болх массанена гургболча тайпара бу. Даьча тохкамех хьахиннараш собранешка дувц, дуккхатиражни газета тIа кепатох. Заводе белгалбаьинз дукха дика халкъа тIахьожамхой ба. Царех ва Н Редькин, В. Мирошников, С. Степанов. Царна цкъа санна дуккхаза совгIаташ тийннад.

Цунца цхьана докладчика а цига къамаьл даьча кхычар а белгалдаьккхар завода халкъа тIахьожама комитето ше дIадоладаь гIулакх даим дIачакхдаьккхац яхаш, лерттIа теркалбеш хиннабац группайи постийи болх а.

Слесара И. Никитина чIоагIа дог а лазаш дувцар конференце дукха материалаши маьхера оатхалаши ара Iокхайса яда,яхаш. Халкъа тIахьожамхоша из лош айдаьчул тIехьагIа кхоале хьалийр, хIаьта а кирпичи хьунматериалаши хIанз а чу ца ерзаеш ара яда, телха а телхаш.

Инженера Н. Редкина заводе хIанз а дукха пайда боацаш мехкдаьтта доадеш хилара дийцар. Учет лелаелга тоаде деза, аьлар цо. Конференце белгалдаьккхар заводо ший ханнахьа продукци дIа ца яхьийтарах предприятена соахка 460 эзар сом гIод тохар.

Шоаш къамаьлаш деча хана дукха пайда эцанза йола резерваш хьагучаяхар инженера А. Евсюкова, цехови группа председателa С. Степанова, участка начальника Г. Баранова, кхычар.

КПСС ЦК декабрьски Пленума решенеш, КПСС ЦК партеген Советски халкъаген даь Кхайкарал завода ерригача цехашка дувцача хана пятилетка диълагIча, хоадамбеча шера задапеши социалистически декхараши кхоачашделга Iалашдара де эшараш дийцар. Къаьстта чIоагIа теркам тIабахийтар къахьегама овсарле лакхъяра, материальни ресурсаштеи балха танеи кхомбара, керда техника балха юкъейоалаяра, къахьегам Iилман ларда тIа вIаштIехьбаккхара. ХIаьта завода халкъа тIахьожамхоша шоашта хьатIаийцар 1974 шера чаккхъяха оттаьча керттерча организационно-технически мероприятешта тIахьожам лоаттабелга.

И. ЗИНУРЬЕВ,
Грозненски городской халкъа тIахьожама комитета председатель.

ДИКА ДIАДОЛАДАЬД ШУ

ПИСЬМОЙ ОБЗОР

Къахьегама доккхий толамаш доахаш дIадоладаьд вай республике ийслагIча пятилетка диълагIа, къоастамбеш дола шу. Дуккхача промышленни предприятеша, гIишлой, транспортни организацеша, кхыча боахамаша ханал хьалха кхоачашъяьй январь бетта задапеш. ХIаьта гурахь дIадув ялат ханнахьа дIа а дийна хIанз бIаьстанга лерттIа кийчлуш ба колхозхой, совхозий болхлой. Иштта толаме къахьегаш я дуккхагIйола хьайбай боахамий коллективаш а. Шоашта, шоай новкъосташта, иштта бIаьрчача коллективашта карагIлувла хIамаш дувцаш дукха письмош кхухьийт цар редакцега. Уж сов дукха хиларца а иштта кхыча бахьанашца дувзаденна а дерригаш кепа тоха йиш хилац.

Цудухьа укх обзора тIа оаха бувцаргба лоацца царех цхьадарий чулоацам. Шоай торонашка а хьежа пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера планал совгIа 4 эзар тонн мехкдаьтта даккха социалистически декхараш тIаийцар «Сунжанефть» мехкдаьттахоша, — язду нов. Лукъянова. ТIеххкоачашйир январь бетта план. Яхье хьалха латт цхьоалагIча районни инженерно-технически служба коммуниста Иван Иванович Холопова кулгалду коллектив. Дикка тIеххкоачашъяьй укх бетта хьалхарча 10 ден заданеш а. Шоашкара масал гойташ тIехдика къахьегаш яхье хьалха латта мастер Вилков Владимир, операторaш, Ваделов Макшарип, Дибуев Иван, кхыбараш.

Керда шу дика дIадоладаьд «Грозэнерго» № 2 йолча теплоэлектроцентрала флагмана коллективо — хоам бу нов. Суруджаша. 5 ди хьалха кхоачашъяьй январь бетта план. ХIанз болх беш йолча оборудоване низ лакхбаларца, условни доагор кIезигагIа дIаахарца а дувзаденна доккхий хувцамаш де деза укх шера. Уж дерригa хIамаш белгал а доахаш пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера керда социалистически декхараш тIаийцад № 2 йолча ТЭЦ болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гIулакхерча наха.

Укх шера къаьстта хьинаре къахьегаш я коммунистически къахьегама цIи лелаю Грозненски вагонни депо коллектив, аьнна дIадоладу письмо тха штате воацача корреспондента нов. Анохова. Пятилетка хьалхарча шера денз хIара бетта, квартала план тIеххкоачашъеш хьайоагIа Къилбаседа-Кавказа машиннаькъахошта юкъе хьалха латтарех йола из коллектив.

Къонача Малгобека цхьа километр хиллал мара гаьна яц мастера коммуниста нов. Тюникова кулгалду № 940 йола буровой. Дуккхача къамех нах цу барттайнача коллективе хилар белгалдоаккх ший письмо тIа нов. Гуноева. ДIадахача шера план 107 процент кхоачаш а яь хIанз кхы а дикагIа къахьег цо. Кердача пятилетка къоастамбеча шера тIайийца декхараш толамца кхоачашдара хьалха боагIа В. Григорьянеи Н. Митрофановеи сменашкара бурув деттараш. Укх шера къаьстта графикал хьалха баьннаб уж. 110 процент совгIа кхоачашъяьй январь бетта план.

«Массаза а хьалха латтар» аьнна корта болаш да Гудермесски районерча «Степной» совхозерча механизатора Косумов Лемий къахьегам бувцаш дена письмо. Юрта боахама техника бIаьстан балхашка дика кийчъяьй совхозе. Цу бехктокхамерча гIулакха шийгара масал гойташ ва коммунистически къахьегама ударник ков. Косумов. Дута чуэцачеи иштта лаьтта оахачеи соахка хIара дийнахь кхоккха норма кхоачашйора цо. ХIанз ший трактора, кхыча техника ремонт яь а ваьнна шоай боахаме цхьацца балхаш деш ва из.

Халача хьалашка а къахьегама толамаш дахара камаьхал йоалаш хиларца районе дукха хана денз йовзаш я Ачхой-Мартановски районерча «Лермонтовский» совхоза № 2 йолча отделене шурий-товарни ферма коллектив, язду нов. Грузина.

Пятилетка кхоалагIча, хоадамбеча шера хIара кхоабача Iаттагара 200 килограмм лаьрхIачул дукхагIа шура яьккхар ферме, планал совгIа 625 центнер пачхаьалкхенна дIа а луш. Иштта тIеххкоачашъяьй Даьхенга дулх дохкара план а.

Шоай ерригача торонашка а хьежа встречни план тIаийцай хьайбаш леладераша. ХIара кхоабача Iаттагара 50 килограмм шура дукхагIа яккха езаш да уж керда декхараш. ХIанз цу бехктокхамерча гIулакха мел эшар деш а да ферме.

Хьайбай продукташ яхара районе хьалха латт «Гойтинский» совхоза хьайбаш леладераш, белгалдоаккх ший письмо тIа Урус-Мартанера нов. Мадагова дайтача письмо тIа. Геттара дика Iаьгара доахаш да хьайбаш. Зоотехнически бокъонаш телха ца ец кхоаб уж. Хьайбай продукташ яхара къаьстта белгалбаьлар цу боахамера дояркаш Абубакарова Хеда, Мукаева Заркан, Юсупова Деши, Ханукаева Зайнани.

Ший ханнахьа ремонт яь дика кийчъяьча помещенешка да доахан, лерттIа болх беш я кхо дIадаккхара транспортераш, кхыйола оборудованеш.

Хьайбашта дикагIа гIулакхдара, дукхагIа шура яккхара шерра яхь яьржай Урус-Мартановски района боахамашта юкъе. ХIанз хьалхле лелаеча фермашка юкъера лаьрхIача 5—6 килограмм йоаккх шура, хIаьта «Гойтинский» совхоза № 2 отделене ферме 6—7 килограмм.

«ДоагIаш денна совгIат» аьнна корта болаш да Надтеречни районера нов. Хумадова дайта письмо. 1970 шера «Надтеречный» совхоза тIехьаюсаш хиннача шурий-товарни ферме бригадиралла хьожайир Iаьсий леладер Александра Ильинична Марченко. Тоаделар хьайбаш леладерий гIулакхаш. ТIеххкоачашйир пятилетка хьалхарча шин шера планаш.

Экономически эффективность лакхъяра новкъа

БОАХАМА ГIУЛАКХАШ ТОАЛУШ ДОАГIА

Ше вIашагIъелла хьалхара массехк шу зе деш чаккхдаьккхар Грозненски района «Атагинский» совхозо. 1970 шера денз рентабельни йолаш хьайоагIа из. Цу шера 125 эзар сом пайда бир цо. Соахка кхы а лакхъеннай боахама экономика.

Мишта вIаштIехьдаьннад хьалха тIехьаюсаш хиина из совхоз рентабельни новкъа яккха? Эггара хьалха укхаза белгалдаккха деза, лаьттан культура лакхъяр, пайда дукхагIа тIабоагIа культураш дIае болабалар, къахьегача наьха материальни моральни безам совбаккхар, хьалхашка латташ дола декхараш кхоачашдара нах оарцагIбаха ховш бола специалисташи кулгалхойн боахама доал де оттабар бахьан долаш рентабельни новкъа из совхоз яиилга.

Къаьстта чIоагIа хьинар айденна, йолаш йолча ерригача торонех пайда эцаш овсаре къахьийгар совхоза болхлоша дIадахача шера. Юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара чудера 26 центнер гурахьа дийна ялат, 30 центнер фуалъяьхха хьажкIаш. Во хьувкъанзар горох а. Пхи бIаь гектарах хIаране тIара чуера 23 центнер горох. Совхоза болхлоша тIеххкоачашйир пачхаьалкхенга баьцадаараш, дулх, шура йохкара шера планаш. ПланагIа 1500 тонн йолча Даьхенна дIаделар 2500 тонн ялат (хьажкIаш а тIехь).

Лаьттанцарен хьайбашкарен продукташ дукхагIа яхара яьржача Ерригсоюзни социалистически яхье башха-дика толамаш дахарах правительствении совгIаташ деннад совхоза дуккхача болхлошта. Царех цхьабарех дувцаргда вай. Хьаьцаргья вай, республика Лакхехьарча Совета депутата Гайтамиров Ширване кулгалдеш йола хьажкIаш лелаю механизированни звено. Массех шера вIашттIа доккхий толамаш даьхад цу звенос. ХIаьта ийслагIча пятилетка кхоалагIча шера Ширване звенос ше гIулакх деча майдан хIара гектара тIара юкъера лаьрхIача 40 центнер гаргга фуалъяьхха хьажкIаш чунийцар. Соахка дика толамаш дахарах доккха правительствении совгIат — Октябрьски революце орден елар Ширванена. ХIаьта цул хьалха дIадахача шерашка баьча балхах Ленина орден а еннай цунна.

— Цу дезача правительственни совгIаташа, — йоах Ширване, со декхарийла ву кхы а дикагIа къахьега. ИйслагIча пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера са звенос шийна хьалхашка декхар оттадаьд 50 центнерал кIезигагIа йоацаш фуалъяьха хьажкIаш хIара гектара тIара чуэца. Социалистически яхье вийхав аз тхоай совхозера Вагапов Байки, из а хьажкIаш кхееча звенона кулгалдеш ва.

Массехк шу да цу шин звенос социалистически яхь лелаю. Цхьан шера царех цаI котвоал, хIаьта шоллагIча шера — вож. Вагапов Байкена вай правительствас еннай «Знак Почета» яха орден. ДIадахача шера цуп толамаш лакхагIа хилар. Шин участка хIара гектара тIара 47 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуера цо.

ХьажкIий хьувкъам баккха хIанзе а чIоагIа оарцагIбаьнна кийчлуш ба уж. Сихха вIаштIехьбоаккхаш латт кхашкара бIаьстан балхаш дIадоладара мел эша кхоачам. Дика тоаеш я техника, моттигерен минеральнии удобренеш госсаш хьаьдеш да лаьтташ. дIале фу долаш да. Ер шу хьинарерча къахьегама шу дара партеген советски халкъаген КПСС Центральни Комитета даьча Кхайкарала гIулакхаца жоп дала лаьрхIа Вагапов Байке звенос дош деннад, хIара гектара тIара 50 центнер фуалъяьха хьажкIаш чуэца.

Совхоза коллективо сий деш ва шофералла болх беш вола Читамиров Мами. Из совхоз вIашагIъеллача денз цига къахьегаш хьавоагIа Мами. ХIара шера дика толамаш доах цо ялат комбайнашта кIалхара хьатта хьадахьаш, кходу доагор, резина. ХIаьта Iан замалахь из къахьегаш хул хьайбаш леладеча фермашка лоткъар хьатIаккхухьаш, кхыдола балхаш деш. Лаьттанцара продукташ дукхагIа яхара йолча Ерригсоюзни социалистически яхье башха-дика толамаш дахарах ЦIеча Байракха орден ялар Читамиров Мамена.

Азиев Махьмад совхоза толашагIа вола комбайнер ва. ХIара шера доккхий толамаш доахаш къахьег цо ялат чуэцачеи из оардачеи. Соахка дика болх барах цунна а правительствении совгIат деннад. Ший комбайн хьоггехьа а тоаяь ваьннав Махьмад.

Кхы а дукха ба совхозе лаьттанцара продукташ алсамъяхара йолча Ерригсоюзни социалистически яхье доккхий толамаш дахарах правительствении совгIаташ деннараш.

КIезига бац уж хьайбай боахаме а. Къаьстта Мусаев Кали заведующи волча № 2 йолча шурий-товарни ферме.

— Тха ферма болхлоша цхьоалагIча декабре кхоачашйир пачхаьалкхенга шура йохкара шера план,—йоах нов. Мусаева. — Планал совгIа Даьхенна дIаелар итташ тоннаш шура. Хьайбай продукташ дукхагIа яхара йолча яхье дика къахьийгар ферма дояркаша — Къахьегама ЦIеча Байракха орден еннача Касумова Забурас, «За трудовое отличие» яха медаль еннача Iаьсий леладеча Берсанова ПIаьтамата, «За трудовое отличие» яха медаль еннача скотника Янарсаев Мусас, кхы дуккхачар.

Ер шу а дика дIадоладаьд ферма болхлоша, Шура лаьгIца йолийташ хьабоагIа уж. Цар лаьрхIад доахангара шура яккхара хьалхарча квартала план бархIлагIа март хьатIаккхачалехьа кхоачашъе Цу гIулакха торонаш йолаш я. Кхоачамхиллал да гIожеи мошеи доакъараш, ферме кийчбу муж а.

Даьха толамаш гIудвугаш да совхоза болхлой. Цхьабакъда, шоашта карагIдаьнначох кхоачамбаь Iе дага бац уж. ИйслагIча пятилетка диълагIча, къоастамбеча шера керда, доккхий декхараш тIайийцад цар. Совхоза болхлоша лаьрхIад хIара гектара тIара 30 центнерга дIакхоачаш гурахьа дийна ялат, 40 центнер фуалъяьхха хьажкIаш, 150 центнер баьцадаараш чуэца. Планал совгIа Даьхенна дIалургда эзар тонн ялат. 200 тонн шура, тIеххкоачашъе лерхI юртбоахама кхыйола продукташ йохкара планаш.

Толамаш дебадеш къахьегаш ба совхоза хьайбаш леладераш. Цу гIулакха цар аьттув хулийт соахка ханнахьа кийчдаьча тайп-тайпарча доакъараша. ПланагIа эзар тонн йолча Iалашийр цхьа эзари пхи бIаьи тонн сенаж, 500 тонн баьца хьоар, кхоачамхилла кхыдола доакъараш. Цо торо хулийтаргья дерригa доахан дика Iаьгара даха.

Укх деношка боккха кхаъ хилар «Атагинский» совхоза болхлошта вай республикана халкъий ДоттагIала орден ялар. Къамашта юкъера вошал, доттагIал да вай сийлахь-йоккхача Даьхен низ чIоагIбер, цун рузкъа дебадер,— йоах цар. Вай мехкара цхьаккха город, юрт яц дуккхача къамех бола нах ца бахаш, барттайна цар къа ца хьегаш. Иштта я тха юрт а.

— Дуккхача къамех бола нах ба тха боахаме къахьегаш, — дувц совхоза директора Арбиев Мохьмада. — Цу массане уйла цаI я — хьинаре къа а хьегаш махулла шоай боахама экономика лакхлургйола, вай Даьхен низ дIахо а чIоагIлургбола гIулакхаш дар. Укх шера тха совхоза коллективо кхоачашъергья цхьадолча хьокхамашта пхе шера планаш, дукх болх бергба лаьттанцарен хьайбашкарен продукташ яхарга дIабода мах лохбеш, къахьегача наьха материальнии моральнии безам совбоаккхаш.

ХIанзле а дукха гIулакхаш белгалдаьд бригадашкеи фермашкеи социалистически яхь йоагIача тайпара вIаштIехьъяккхара, наха юкъера кхетама болх лерттIа тоабара. Цу гIулакха совхоза партийнии профсоюзнии организацешца цхьана боахама кулгалхоша совгIаташ оттадаьд шура яккхара, Iаьсий кхедара, доахана Iунал дара, техника тоаяра гIулакха белгалбаьинарашта. ХIаьта совхоза агитатораша, пропагандисташа, политинформатораша боккха кхетама болх бу массе производственни участкашка къахьегача наха юкъе. Цар беседай керттера темаш я, партеген советски халкъаген КПСС Центральни Комитето даь Кхайкарал, «1974 шера лаьттанцарен хьайбашкарен продукташ дукхагIа яхаран кийчъяран юрта боахама болхлоша лелаеча Ерригсоюзни социалистически яхьа хьакъехьа» партен правительствах баь соцам, КПСС Центральни Комитета Генеральни секретара Леонид Ильича Брежнева вежарашха йолча Кубе йихьача визитагIа, цох даьина беркат наха шерра дIадовзийтар.

Парте XXIV съезда исторически решенеш вахаре кхоачаш а еш, боккха гIа дIахьалхашкахьа баьккхаб «Атагинский» совхоза болхлоша шоай боахама гIулакхаш тоадеча. Цар дика кхетаду совхоза экономика лакхъелча, шоай вахара хьалаш а тоалургдолга.

Укх тIеххьарча массехк шера доккхий хувцамаш хиннад совхоза чуйоагIача юрташка. Йоккхача АтагIа хьалдаьд 16 квартира йола 10 цIа, 22 километр дIозхал долаш хий хьачудиллад юрта, дуккхача цIеношка телефонаш ехкай, юртара наькъаш, тIаьш тоададьд, хьалъяьй керда школаш, тикаш.

ДIадахача шера хьалъяь чистеяьлар совхозе механически мастерскойна лаьрхIа керда помещени. Цу чу цхьан хана тоае йиш я массехк трактор, хIаьта мастерске болхлошта лаьрхIа цига долаш да салоIа цIенош, хIама дуа моттигаш.

ХIанз совхозе хьалъеш латт 800 Iатта лаьрхIа комплекс. Кхы а дукха гIишлош хьалъергья укхаза дIахо йодача хана.

Керда шу кердача низаца дIадоладаьд «Атагинский» совхоза болхлоша. Теша лов, барттайнача цу интернациональни коллективо керда, доккхий толамаш дахарца ийслагIча пятилетка, ер диълагIа, къоастамбеш дола шу белгалдоаккхаргхьларах.

Р. МАЛЕВ.

Доазол дехьара

ЦХЬАНА ЛЕЛАДЕЧА ГIУЛАКХИЙ НАЬКЪАГIА БАЬККХА КЕРДА ГIА

Японе кепайоазоно дIахо а шерра доашх КПСС ЦК Генеральни секретарь новкъост Л. И. Брежнев Кубе хиннача хана яьча советско-кубински переговорех хьахиннараш.

Дерригача дунен тIа кхоккам кIаьдбара тIаберзабаь Советски Союзо леррагIа чакхбоахача арахьарча политика наькъа боккха мах а беш, политически обозревателаша белгалдоах, Л. И. Брежнев Кубе вахар бахьан долаш Европерча, Гаргарча Малхбоалерча, Вьетнамерча советски «машара дипломате» толамаша Центральни Къулбехьени Америкера политически хьал дикка хувцадаларга доглаха бахьан луш хилар.

Хьал долча японски гIозарий «Санкэй симбун» яхача газето язду СЭВ-а кхыча мехкашца, эггара хьалхарча аргIанна Советски Союзаца айхха цхьана гIулакхаш леладарах кубински экономикана яргйолча йоккхийча гIойленех.

«Джапан таймс» яхача газето керттера уйла тIайохийт шин мехка кулгалхой вIашагIкхийттача хана йийцача дунен халкъашта юкъерча проблемашта а хIаьта иштта ВIаши Экономически новкъостал деча Совета гIулакхашта юкъе Кубас тIа-тIа шерагIа дакъа лоацаш хилара а.

Дунен халкъашта юкъе латтача хIанзарча хьалашка диллача визит лоархIаме хилар хьа а хьокхаш, «Токно симбун» яхача газето белгалдоаккх, КПСС ЦК Генеральни секретара визита итогаш Советски Союзаи Кубайнеи юкъерча доттагIалеи цхьана леладеча бувзамийи шин оагIорахьара гIулакхаш чIоагIдареи дегIадоаладареи новкъа гIолла бaьккха керда гIа санна лархIа йоагIаш хилар.

Б. СМИРНОВ,
АПН соб. корр.

Токно.

ДУНЕН ТIАРЧА ГАЗЕТАША ЯЗДУ

Дунен тIарча кепайоазоно, Вашингтоне хьайиллай 13 капиталистически мехка — эггара дукхагIа мехкдаьттах пайда эцарий совешани яшха а йоалхаш, бакъду цига дакъа лоацарашта юкъе белггала аьлча США-неи Францении юкъе барт вIашагIа ца кхеташ дола дешаш дукха хилар. «Вашингтон посто» белгалдоаккхачох, Франце кхыча мехкашцарча гIулакхий министра Мишель Жобера «дIатIайийцаяц энергетически проблема къоастаяра гIулакха ВIашагIкхийттача Штаташа лаьцача наькъа дукха положенеш». Газета хетачох американо-французски барт эгIар «Атлантически союз чIоагIъе гIерташ американцаша леладечун хьакъехьа Францении США-неи юкъе эттача кIоаргача вIашдухьаленашца» дувзаденна да.

Францении «Юкъарча рынкага» гIолларча цун партнераштеи юкъе совещане латтача къовсамах язду лондонски «Таймсо». «Французашта цхьанна а тайпара мегаш йоаца массехк предложени юкъе а йолаш США паччахьалкхен секретара Г. Киссинджера даь къамаьл кхычар хьал а лоацаш Англеи ФРГ-еси могадаьчул тIехьагIа гучабаьнна Францении европейски экономически сообществага гIолларча цун партнераштеи юкъе барт эгIар, — белгалдоаккх газето. — кхы тIа а кIоаргуш латт».

Социалистически мехкий газеташа хоам бу капиталистически дунен тIа классови къовсамаш чIоагIдаларах белгала аьлча, ФРГ къахьегамхой йоккха забастовка йолаялларах, Англе шахтерий Малхбузехьарча Берлина къахьегамхой забастовочни гIулакхех. «Бечa капиталистически мехкашкара укх тIеххьарча деношка ухача дуккхача хоамаша, — цунца дувзаденна белгалдоаккх «Нойес Дойчланд» яхача газето — тешал ду капитализма кризис ирьялара. Эксплуататорий монополистий дуненна бовзаш бап кризиса бала къахьегамхой качбахчитарца мара хIанз эттача хьала шоаш кIалхаргбоврг бола никъ. ХIанз цхьаккха дош алац буржуазни прессо болхлой чIоагIа тешабеш йийцача «социальни партнерства» хьакъехьа. Дицалийтад дуккхадезаш хинна «классови гармоне» хьакъехьара дешаш.

Ший комментарий соахка экономически цхьана гIулакхаш леладара дунен халкъашта юкъерча банка гIулакхий итогашта хетаю польски «Трибюна люду» яхача газето. «СЭВ-а членашта юкъе расчеташ яра леладу переводной сом, — йоах комментаре тIа, — СЭВ-а членашта юкъера экономически гIулакхаш планагIа дегIаахара маэшара йола. чIоагIа а капиталистически валютни системах йоахкача кризисни оагIоех тайша хIама доацаш а йола дунен халкъашта юкъера валюта а хинна дIаэттад тахан.

(ТАСС,12 февраль).

Машара политика чакхйоахаш я

ГIорваьнна советски паччахьалкхен деятель КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев доазол дехьа ахар лаьрхIа зувш хинначо, из вахача хана по даь къамаьлаш дийшачо вывод ергья Гаване чакхъяьнна визит Советски Союза арахьара политически концепци — цун машара Программа чакхъяккхара лоархIамеча этапех цаI хилара.

Москве хиннача машар безача низий конгрессе ше къамаьл деча хана, КПСС XXIV съездо тIайийцача машара Программа хьакъехьа дувцаш, Л. И. Брежнева белгалдаьккхар, кхоккам кIаьдбара мамогта новкъостал делга Советски Союзо ший декхар лоархIаш хилар. Советски арахьарча политико из керттера лерхIар кхоачашдара аьттув беш я Кубе хиннача Л. И. Брежнева визит а, Париже, Бонне, Вашингтоне, Деле по хьалхагIа яьча визиташа а цу гIулакха аьттув баьча тайпара.

Фидель Кастроеи кхыча кубински кулгалхошцеи переговораш еча хана Л. И. Брежнева, кхетадеш мадарра, чIоагIа уйла тIаяхнйтар Москванеи Гаванаи юкъера шин оагIорахьара гIулакхаш массе оагIорахьара дегIадоаладара. Гаване дуккха нах гулбеннача митинге ше къамаьл деш, Л. И. Брежнева белгалдаьккхар, Советски Союзо Куба Республикана деш дола новкъостал машар чIоагIбара средство я, цхьабакъда кхоккам чIоагIбара тIадерзадаь вIалла а дац аьнна. ХIаьта а цо цу цхьан ханна дика кхетадергдолаш хьахьекхар, Советски Союзо, революцена экспорт яра тIехьа а йоацаш, «контрреволюцена экспорт» яр хоадамболлаш харцахьа лоархIаш хилар.

Социалистически мехкий содружествана юкъейоагIаш йола ший лоIамера, паргIата Куба цу районе машара сийпда седкъа а хинна дIаэттай. Догдаха безам бар Вашингтоно укх гаргарча хана Латински Америкерча эггара хьалхарча социалистически паччахьалкхенца цхьатарарча бокъонегIа гIулакхаш оттадарга.

Кубе ваха хиннача КПСС ЦК Генеральни секретара визитах машара гIулакха даьнна беркат хье па луш гучадаьлар. Тха мехка прогрессивни общественноста белггалара бувзам гу цу визитах даьннача беркатаи ФРГ правительства дукха ха йоацаш Гаванацара ший гIулакхаш кастта лертIадаха дага я Бонн аьнна хьакхайкадаьчоаи юкъе. Цу гIулакхах дунен халкъашта юкъера кхоккам кIаьдбара процессана юкъе ФРГ-ес дакъа лацар хургдар.

Бонн.

Арно БЕРИШ,
(АПН).

ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ ШЕ МАЯРРА ХЬАХЬОКХАР

Тхона, индийцашта, къаьстта деза да, Кубе ваха хиннача Л И. Брежнева визит соахка ноябрь бетта Инде вена дукха ха ялалехьа из хинна хиларах. Историга диллача юкъара хIамаш дукха да Индеи Кубайи. Империализмагахьара гIайгIеи балеи дукха тIалаьтта ба шаккхе мохк.

Революце садикъа дагахьа америжански империализмо экономически блокада оттаьяр Кубайна. 1971 шера оттаьхиннача американски блокадо даь зе ший яIан тIа эпа дийзар иштта Инде а. Советски Союзо деча новкъосталах ког гIорттолга а ещ, империалистически низа дукхьала лоаттаяла мегар Кубайна а Индена а.

Дерригача индийски газеташа кердадоах «революционни Куба цхьаь цIаккха хинна а яц, хург а яц» яха советски кулгалхочун къамаьлапара дешаш. ДоттагIало, вошало, шо-шоашта болча аьттон дукхьа доапаш вIаши деча новкъостало вIашагIтехача социалистически мехкий халкъий боккхача дезале лоархIаш йола член я Куба. «Вай доттагIал, вай гаргало, — аьлар Л. И. Брежнева,— вай мехкий социалистически маIан хьахьокхар, социалистически интернационализма сийлахьа принципаш бокъонца кхоачашъяр».

Советски кулгалхочо иштта белгалдаьккхар, СССР-а оагIонгахьара Кубайна деш дола экономически новкъостал а иштта цIенача дег тIарен шийна болча аьттон дукхьа доацаши да. Советски Союза е эксплуатаце объект а, е стратегически база а, е «влияне сфера» оалаш яр а яц Куба.

Инде дика хов, Азе, Африка, Латински Америка паччахьалкхенашта деш дола новкъостал дунен тIа эггара хьалхарча социалистически паччахьалкхеро уж шоай мукъагIа кулга чIоагIдар дукхьа мара ца делга. Иштта шоай оагIув хьаллацаро парга торо хулийт дунен империализмо беча низа дукхьаллоаттаяла. Цудухьа вIалла кхетамца доацаши меткIаьлеши да Советски мехко лерхIараш кхы хIамаш да яхаш пекински лидераша дувцараш. Инде шеррача общественни гIозарашта хетачох, Кубе хиннача Л. И. Брежнева визито керда низаш чудоссадергда Латински Америкерча демократена тIехьарча къовсамхошта, хIаьта иштта из боккхача лоархIаме хургья цу мехкий кортамукъале чIоагIъяра.

Б. УОТТС,
индийски журналист.
(АПН).

Монгольски халкъа республика, ХIанзара Дархан йолча пхьан хана зIаммига цIерманшиннаькъа станции иттех бIегIинга цIаи мара хIама дацар. Вай деношкара Дархан — из дуккхаза вIаштIардаьча цIеной кварталаш, культурно-вахара, берий, лорий учрежденей цIеноош долаш хIанзара город я. Укхаза хьалъяьй бIарчча промышленно-энергетически комплекс, Шарын-Гольскера кIор боаккха моттиги Дарханскн ТЭЦ-н (сурта тIа) чуйоагIаш.

ТАСС фотохроника.

Эзараш километраш да вай Даьхен форда тIара доазонаш. МоллагIча хьалашка форда доазонаш лорадеш ба Тайжача океана тIара бIухой-доазонхой.

— Оарц дала!—аьлча, бIаргцIацкъам тохача юкъа санна сиха тIема кийчдаь доаккх доазон йистера кема. Мух санна сиха дода из локатора тIа гуш дола доазув толхадаь хIама хьалаца.

СУРТА ТIА: штурман вола лейтенант П. Мигачев доазув толхадаь моттиг белгалъеш ва.

О. ГАЛУШКО сурт.
ТАСС фотохроника.

ПРОПАГАНДИСТИЙ СЕМИНАР

Парте обкома политически дешара Цено КПСС ЦК декабрьски (1973 ш.) Пленума материалех лаьца пропагандистий шин ден семинар йир.

Партийни дешара системеи массови пропаганда - формашкеи Iомаю КПСС ЦК декабрьски (1973 ш.) Пленума решенеш, КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даь Кхайкарал, кхыдола партийни документаш.

КПСС ЦК декабрьски Пленума материалаши кхыдола партийни документаши кIоаргагIа Iомадара а вахарца, республиканеи къахьегама коллективаштеи хьалхашка латтача хьалда долча декхарашца, партийни организацей практически балхаца айхха бувзам болаш занятеш яра, пропагандисташта новкъостал дар дукхьа яьяр из семинар.

Пропагандисташта хьалхашка лекцеш йийшар Грозненски мехкдаьтта института доцента, экономически Iилмай кандидата **А. П. Каламбета**, республика госплана председателa **Е. В. Брыксина**, Грозненски мехкдаьтта института доцента, философски Iилмай кандидата **А. А. Манкиева**, кхычар.

Семинара шоллагIча дийнахьа дийцар социалистически яхь вIаштIехьъяккхара, къахьегамца коммунистически гIулакх леладара, хIаьта иштта дунен халкъашта юкъерча хьалеи КПСС арахьарча политикан дешаш.

Лекцеш чIоагIа езаелар пропагандисташта.

В. АХМАТУКАЕВ.

БЕРАШТА ГОЙТА МОГАЯЬЙ

Укх деношка республика тепакий театре Е. Чернякеи Е. Челодеи язьяьча «ТIормиг, чоалба, зурма» яхача гIалгIай меттала оттаьча кердача спектаклага общественни хьажар хилар. Спектакль гIалгIай меттала яьккхай писателa С. Чахкиева. Из оттаьяр режиссер Я. Делаев ва.

Хьажар чакхдаьнначул тIехьагIа къамаьлаш даьча театра художественни Совета доакъашхоша а хьийхараша а шо-шоашта хетар аьлар. Цар массане а белгалдаьккхар театра коллектива керда спектакль кийчъе дика вIаштIехьдаьнна хилар.

Художественни Совето сопам бир гIалгIай меттала оттаяь йола «ТIормиг, чоалба, зурма» яха керда спектакль берашта хьокха могаc.

Кастта берий театрашка гойтаргья керда пьеса.

А. БАСИЕВ.

АТЕИСТИЧЕСКИ КХЕТАМ ТЕЛАШ

Къахьегамхошта коммунистически кхетам балара юкъедоагIа наьха сакхетам чура, вахарцара капитализма замах юхедисараш. тIехьайнса уйлаши зуламе гIулакхаши дIадоахилга. Белгалдаккха доагIа дIаяхача замах юхедисача эггара зуламеча гIулакхех цаI ды хилар.

Коммунистически парте хьех, наьха тайп-тайпара тоабаш юкъеозаш кIоарггача уйланца вIаштIехьбаьккха Iилман - атеистически болх лелабе беза, наха, къаьстта берашта, юкъе дына уйлаш яржилга соцадара, яхаш. Цу балха лоархIаме моттиг дIалаца декхарийла я культурно - просветительни учрежденеш.

КПСС Нохч- ГIалгIай обкома X пленум хиннaчул тIехьагIа районерча клубаша а библиотекаша а, тайп-тайпарча идейно - политически балха формаехи наькъехи пайда а эцаш, дикка шердаьд наха юкъе Iилман - атеистически кхетам боаржабелга. Ерригача клубашка, культура цIеношка, библиотекашка вIашагIъехкай атеистий уголокаш, хIаьта дукхагIйолча клубашка болх беш я массе а ханара лектореши кинолектореши. Цу балха декхараш дIадовзийташи методически хьехам луши семинараш яьй культучрежденей болхлошца парте райкома пропагандаи агитацеи отдела а «Знание» общества а новкъосталца.

Iилман - атеистически балха районе дукхагIа пайда эц лекцеш ешарах. Лекцеш ешилга къаьстта шерденнад дIадахача 1973 шера. Районе бахача наха юкъе еша лекцеш екъа йиш я доккхача шин даькъа.

Хьалхарча даькъа юкъейоагIа Iалама-Iилман чулоацам бола астрономе, биологе, медицина, химе, Iаламах долча кхыча Iилмай хьакъехьара лекцеш. ЛадувгIараштa пар довзийт дунен лоаттамах, космос караерзаярах, вахари саги дунен тIа хьахиларах, лазарий бахьанех, царца лоаттабеча къовсамах, советски Iилманна карагIдаьннача сийлахь-доккхача толамех дола бакъдараш.

ШоллагIча даькъа юкъейоагIа дына дукхьалара лекцеш. Iаламах долча Iилмай новкъосталца пар гойт ды хьабалари цун реакционни чулоацами, дынах, цун цIейх, оамалех, наха доала доккха зулам.

Района ерригача станицашкеи юрташкеи, хIаьта иштта районни культура ЦIагIа дIадахача шера йийшай «Кераста ды хьабаларах», «Бусалба ды хьабаларах», «Дезали дын», «Iилмеи дын», «Дын къахьегами», «Кхалсаги дын» яха а кхыйола а лекцеш. ЛаьгI па долийташ леладу из гIулакх укх шера а.

Клубашка, библиотекашка каст-каста хул атеистически дешашта хетаяь хаттарийи жопийи сайренаш. Дукха нах гулбеннабар Серноводскерча культура ЦIагIа «Iилмеи дынах тешилгеи» яха сайре йолаш. ЛаьрхIа кийчо яьяр цу сайренга. Укхаза Iилмо бакъдечча бесса къоастадир «Хила йиш йий хьогI тамашенаш?», «Йий хьогI кхел??», «Дий хьогI аьхартеи вахар??» яха а кхы дуккха а дынеи вахареи хьакъехьара дешаш.

Сайре кийчъеши чакхйоаккхаши хьинаре дакъа лаьцар юртарча библиотека болхлоша а. Дика чулоацам болаш яр цар кийчъяь «Йоазонхоша дынах» яха выставка. Цига яр Пушкина, Лермонтова, Толстова, Чехова, Горьке, Маяковске, кхыча йоазонхой дына хьакъехьара произведенеш. «Живопись дынах» яхаш яр цхьаькха выставка. Цо гойтар Репина, Перова, кхыча художникий вахара бакъдолчох дола сурташ.

Сайре чакхйоалаш гулбеннарашта гойтар «Цо саьхх боах берригаш а», «Ираз доаца таьрахь», «Дехкевалар» яха кинофильмаш.

Къахьегамхошта атеистически кхетам луча лоархIаме моттиг дIалоац дIа-юха лелача автоклубо а. Районерча ерригача клубашка цо чакхдаьккхар «Сердало боадонна дукхьала» яха дагахьара журнал. «Малашб сектанташ?» яхача цун хьалхарча оагIонах къамаьл дир лекторе заведующе В П. Выродовас. Из оагIув чакхйоалаш гулбеннарашта гойтар секташта керте латтараш гучабоахаш дола «БIеха нах» яха фильм.

Гулбеннарий теркам кIезигагIа тIаозаш яцар «Медицинеи знахарствои» яха журнала шоллагIа оагIув а. Из чакхйоалаш вIашагIкхийттараштa гойтар шийна пайда баккхара даьлах тешаш бола нах Iехабеш хиннача шарлатанах дола «Чудотворец из Бюрилова» яха фильм.

Иштта чIоагIа наьха теркам тIаозаш дика чакхдаьлар районерча клубашка «Тамашийна йоаца тамашенаш» яха дагахьара журнал а. Цу журнала тIа къаьстта терко йир киназашкара кIерамаш «шоаш лоттадалара», жIаргаш «кердадалара» къайленаш гулбеннараштa дIайовзийтара.

Наха юкъе Iилман-атеистически кхетам боаржабеш, царца бусалба а кераста а дына зуламера гIулакхаш дIадовзийтара боккхеи лоархIамеи болх лелабу районни культура Цено а.

Къахьегамхошта атеистически кхетам балара болх иштта вIаштIехьбаьккха лелабарах доала беркат хIанззехьа а гуш да. Дин-денгара кIезиглуш боагIа районе бусалба а кераста а дынах тешараш. Укх тIехьарча хана дыний тоабашта керте лаьттарех 23 саго мукIарал даьд шоаш дIахо делоргдоацаш дына гIулакхаш дIавховсарах.

Орджоникидзевски станице дуккхача шерашка болх беш дар кераста дынах тешараша ламазаш ду Покровски цIа. Дикка дынах тешараш чубоагIаш хинна из цIа хIанз наха ца эшар бахьан долаш дIакъайлад.

Районерча дуккхача къамех болча къахьегамхой вахаре тIехь-тIехьагIа шерагIа юкъедоагIа массане а юкъара советски цIейш, коммунистически оамалаш. Боккъонцара традицеш а хинна дIаэттад Сунженски районе кагирхошта хьалхара паспорташ торжественно дIалулга, бIаьстеии хьувкъамеи цIейш дезделга саг йоалаяр торжественно дIаяздeлга, иштта кхыдараш.

Масала, Серноводскерча культура ЦIагIа цхьан дезале шоаш вIашагIкхетар торжественно деэдеш белгалдаьккхар юрта Совета исполкома секретара Арсамакова Надеждаси Серноводске участковий волча Гелагаев Русланеи. Цар дайноаной а раьза болаш хоза, безаме чакхдаьдар из гIулакх. Иштта торжественни хьалашка шоай кхел вIашагIтехар Оалкамарча хIамаш тегаш йолча Цечоева Лейласи юртарча бархI шера дешача школа хьехархочо Хамхоев Махьмадеи. Цу тайпара моттигаш дуккха а ювца йиш я.

Дог гIоздоаккхаш да керда коммунистически оамалаш, советски цIейш шоай хозача чулоацамца, сакъердаме хиларца наха къоабалдеш а шерагIа цар вахара юкъедоагIаш а хилар.

Цахаддаш атеистически кхетама болх лелабу культучрежденей болхлоша педколлективашца цхьана дешархошта юкъе а. Цу гIулакха чIоагIа пайдане да школаштеи культучрежденештеи юкъе айхха бувзам хилар. Культболхлоша а хьехархоша а йоакхо ю коммунистически кхетам чIоагIбеча пайданеча гIулакхашта берригa дешархой юкъеозара. бераш дына Iоткъамах лорадар къаьстта боккхача лоархIаме хилар кхета а деш.

Цу тайппара дуккхача лостамех лелабу района культучрежденеша наха атеистически кхетам балара, дIаяхача замах юхедисача гIулакхашта дукхьал къовсам лоаттабара болх. Из болх дIахо йодача хана а кхы лаьгI ца болийташ лелабелга шоай керттера декхар лоархI района культура болхлоша. ХIана аьлча хIанз а нийслу тха районе къаракъаш мелаши, харцахьа лелаши, обществана пайданеча балха юстара лелаши бола нах. Уж хургбоаца хьал вIаштIехьдаккхара тIаберзабаь ба культучрежденеша беш бола берригa кхетама болх.

З. ФЕВРАЛЕВА.
Сунженски района культура отдела заведующи.

СПОРТ

КIАЛТОХАРГАХ ЛАТАР

Сакъердаме хилар «Трудовые резервы» яхача общества спортивни зале кIалтохаргах латара город Грозне хьалхара моттиг яккхара кагирхошта юкъе хинна яхьаш.

Цу яхьашка дакъалоацаш хиннача спортсменаша шоашкара лакха говзал а гойташ, тайп-тайпара спортивни разряданг яьхар. Шоай дозала категорешка хьалхара моттигаши городской спорткомитета грамоташи яьхар къонача спортсменаша Мэсаева, Гичкаева, Умарова, Цуцулаева, Шаповалова, иштта кхычар.

М. САЛМАНОВ.

• • •

IАН - СПОРТИВНИ ЯХЬАШ

Республикерча а город Грознерча а районашкара дукха спортсменаш хилар укх деношка чакхъяьннача ДОСААФ-а Iан - спортивни яхьашка дакъалоацаш. Яхьашка хIара спортсмен декхарийла вар хьежоргах топ тоха, гранаташ кхувса, цул совгIа гимух а болаш никъ бе.

Цу сакъердамеча яхьашка командашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар Ленински района командас, шоллагIъяр — Заводской района викалаша. Спортсменашта юкъе хьежоргах топаш еттара хьалхара моттиг яьккхар Омельянчука (Старопромысловски район), гранаташ кхувсара — Чернова (Ленински район), хIаьта никъ беча хьалха Однокозов хилар (Заводской район).

Яхьашка дика толамаш даьхар Наьсарен района къоначa спортсменаша а.

С. ПАРЧИЕВ.

ДИКТОРИЙ КОНКУРС

Телевидене дикторий балха тIа бахара хьалхагIа дIакхайкаяь хинна конкурс укх шера 28 феврале кхаччалца тIехьаяьккхай Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета телевиденеи радиовещанеи Комитето.

Конкурс кхайкаю эрсийн нохчийн метташ, эрсийн гIалгIайн метташ, эрсий мотт ховча дикторий — кхалнаьха балхашта а хIаьта иштта нохчийн эрсийн метташ, гIалгIайн эрсийн метташ, ховча дикторий— маIача наьха балхашта а.

Конкурсе дакъа лаца йиш я 30 шерал дукхагIа ха яланза, юкъерчул лохагIа йоацаш образовани йолаш болча нахага.

Конкурсе дакъа лаца безам бараша заявлени лу укх тайпара документаш тIехьа а долаш:

тIадоаллаш сурт а долаш йола кадрай учет лелаю хIаране листок;

автобиографи;

эггара тIехьагIа балха хиначара яьккха характеристика;

даим вахаш йолча моттигера справка.

Заявленеши документаши укх адресагIа дахкийта: город Грозный, радио ЦIа, Дзержинске цIерагIйола улица, 21, конкурсни комиссега.

Заявленеш хьанийю 1974 шера 28 феврале кхаччалца.

Деша духтIавала безам болчо телефон тоха: 3-39-25.

Конкурсе юкъебахийтарашка конкурсни комиссе цу хьакъехьа йоазонца хоам бергба заявлени хьакхьачачул тIехьагIа итт ди далалехьа.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

14 февраль
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — «Советски характер» яха телевизионни очерк. 10.00 — Цирка лампаш. 10.45 — Босбола телевидени. «Цiе чхьагIар» яха телевизионни художественни фильм. 3-гIа серн. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — «ГIайтта лела оалхазараш» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 16.00 — «Эрсий мотт». 16.45 — Малхбоалеи СибарегIа тохкамаш дар. 17.15 — Берашта йола кинопрограмма. 17.55 — Нохч-ГIалгIайчу гIолла. Информационни программа (эрсий гIалгIай меттала). 18.15 — Дунен халкъашта юкъера обозрени. 18.30 — Миллионний ленински университет. Социалистически доалахье лорaеш лелае Iомавар. 19.00 — Дыно вайна даха новкъарло ю. Петропавловски станица атеисташ дIаяхача замах юхедисача воча гIулакхашца къовсам лоаттабеш ба. 19.20 — Реутовски боамбех тай деча фабрика коллективаца вIашагIкхетар. 21.00— «Ха». Информационни программа. 21.30 — Козловский волча хьоашалгIа. 22.25 — Босбола телевидени. Тхов болча помещене чу яйгача атлетиках йола СССР-а чемпионат. 22.55 — Кердадараш. Передачай программа.

II ПРОГРАММА

19.40 — Грозненски промыслово-геофизически контора коммунистий хьакъехьа. 20.00 — Шоапа, бераш. 20.10 — Къахьегамца сий долаш ва саг. Хирург Айсханов (нохчий меттала). 20.20 — Фильм-концерт.

15 февраль
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Iуйрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Дешархошта. Низбараш. кадай бараш, хьинар долаш бараш. 10.00 — Художественни самодеятельноста доакъашхой концерт. 10.30 — Оаха яхь дIа мишта хьу. 11.00 — Концерт. 15.15 — Передачай программа. 15.20 — Телевизионни документальни фильмай программа. 16.00 — Шахматни школа. Ловза булалурий класс. 16.30 — Хьуна оалхазараш. 16.55 — «Поэзи». Багрицкий. 17.15 — Берашта дола фильм. 17.25 — Хьайх хьадувцал тхога. Номер пхелагIа йолча Грозненски профессионально - технически училища мастераца Пасмуровца яь телевизионни конференци. 17.55 — Киножурнал. 18.05 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.25 — Хоамаш, реклама. 18.30 — «Социализма дуне». 19.00— «Грознефтехимзаводы» яхача объединене вычислительни центерера передача. 19.35 — «Насреддин Бухаре» яха художественни фильм. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. Композитора Островске иллеш. 23.10 — Тхов болча помещене чу яйгача атлетиках йола СССР-а чемпионат. Йистеяьлча — кердадараш, передачай программа.

РАДИО

14 февраль

6.30 — «Юртара вахар» (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Габараев. ХIирий симфони (эрсий меттала). 16.00 — «Къона тIехье» (нохчий меттала). 16.15 — Интернациональни коллектив. доттагIал дола коллектив (гIалгIай меттала). 16.30 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (гIалгIай меттала). 16.50—«Саг, автомобиль, никъ» (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.40 — «Шоана, кхалнах» яха радиожурнал (нохчий меттала).

15 февраль

5.00 — Москва. 6.30 — «Юртара Iуйре» (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаши хаоттами. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Речменский. Нохч - гIалгIай темах йола сюита (гIалгIай меттала). 8.40 — «ГIалгIай поэзецара интернациональни доттагIлеи тема» яха Чахкиев СаIида беседа (гIалгIай меттала). 16.00 — «Халкъа дукхьала милитаристашеи монополеси тийша болх вIашагIболлар» яха беседа (нохчий меттала). 16.15 — Къамаьлаш ду областной партконференце делегаташа (эрсий меттала). 16.30 — Нохч-гIалгIай халкъа эшараш (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грознеи морхаш а йолаш, лоадама йоачан а йоацаш, цхьаццайолча моттигашка дохк а доалаш, малхбоалехьара мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гIолла 2—7, Грозне 2—4 градус шелал йолаш хилеи тарлу. Кхоанеи ломмеи морхаш а йолаш, наг-нагахьа екха а екхаш лоадама йоачан а йоацаш, цхьацщайолча моттигашка дохк а доаллаш, малхбоалехьара мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 3—6 градус шелал йолаши деношка 2 градус шелалгара 3 градус йIовхалга кхоачаши хила а тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктокхама секретара—3-34-38; партийни вахарeи культураи отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделеи бухгалтереи — 2-60-71.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

СФ04077. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Революце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84. Заказ № 1377.